

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Освітня програма	35176 Історія та археологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	032 Історія та археологія

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	33
Повна назва ЗВО	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Ідентифікаційний код ЗВО	02125510
ПІБ керівника ЗВО	Лянной Юрій Олегович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	www.sspu.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/33>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	35176
Назва ОП	Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Тип освітньої програми	Освітньо-професійна
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Повна загальна середня освіта
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	кафедра історії України
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	кафедра всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін; кафедра іноземних мов; кафедра української мови і літератури; кафедра інформатики; кафедра спортивних дисциплін і фізичного виховання; кафедра теорії та практики романо-германських мов
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	40002, м. Суми, вул. Роменська, 86
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	293547
ПІБ гаранта ОП	Оліцький В`ячеслав Олександрович
Посада гаранта ОП	Завідувач кафедри, доцент, к.істор. н.
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	ukrist@sspu.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(095)-304-84-41
Додатковий телефон гаранта ОП	+38(096)-908-77-51

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	3 р. 10 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Освітньо-професійна програма "Історія та археологія" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти була розроблена у 2019 році, затверджена Вченою радою СумДПУ імені А.С. Макаренка (протокол № 10 від 27 травня 2019 року). Перший набір відбувся у 2019 році. У 2020 році у зв'язку із запровадженням у СумДПУ імені А.С. Макаренка широкого вибору ОК відбулося оновлення ОП. Оновлена ОП затверджена Вченою радою СумДПУ імені А.С. Макаренка (протокол № 10 від 27 квітня 2020 року). Восени 2020 року у зв'язку із прийняттям Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 032 "Історія та археологія" відбулося оновлення ОП. Оновлена ОП затверджена Вченою радою СумДПУ імені А.С. Макаренка (протокол № 5 від 30 листопада 2020 року). У 2024 році відбулося чергове оновлення ОП, внаслідок чого було збільшено обсяг практичної підготовки шляхом запровадження навчальних архівної та музейної практик та уточнено програмні компетентності (протокол № 8 від 25 березня 2024 року). На початку 2025 року відбувся черговий перегляд ОП в ході якого в назві було замінено шифри спеціальності відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» № 1021 від 30 серпня 2024 р. та відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» № 842 від 13.06.2024 р., додано ЗК 11. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України №734 від 21.06.2024 р. «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських» додати ОК «Базова загальновійськова підготовка (теоретична підготовка) / домедична підготовка», внесено зміни до розподілу кредитів ОПП та додано відповідний ОК об. Відповідно до цих змін було скореговано матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам програми. Дані зміни впроваджені у ОПП затвердженій Вченою радою ЗВО 28 квітня 2025 р. Необхідність розробки та впровадження даної ОП зумовлена необхідністю забезпечення ринку праці висококваліфікованими фахівцями, зокрема така необхідність простежується на регіональному рівні. При розробці та впровадженні ОП враховано інтереси суспільства, роботодавців та практикуючих фахівців таким чином, щоб здобувачі освіти отримали необхідні для професійної діяльності теоретичні знання та практичні вміння. ОП передбачає проведення навчальних археологічної, етнографічної, музейної, архівної практик та виробничої практики. До реалізації ОП залучено фахівців-практиків.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та ліцензійний обсяг за ОП

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	У тому числі іноземців
			ОД	ОД
1 курс	2025 - 2026	25	2	0
2 курс	2024 - 2025	25	4	0
3 курс	2023 - 2024	25	8	0
4 курс	2022 - 2023	25	15	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	35176 Історія та археологія
другий (магістерський) рівень	програми відсутні
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	53066 Історія та археологія

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа

Усі приміщення ЗВО	53315	19449
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	53315	19449
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	19449
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ОПП_032_2024.pdf</i>	M7ZpIjEpeEz54QclDlFBLPXeo3se/QYcq+k2hvFFOw=
Освітня програма	<i>ОПП_В 9_історія та археологія 2025_оновлена_підписана.pdf</i>	GXGn2p6mE/EflqF2foI8NG3ObsQ/aAmLcG5jWomH4KM=
Навчальний план за ОП	<i>Навчальний ☐ план 2024 032.pdf</i>	6gLfV1ezefaBgqRvmb7Qlp7OVylWZDxIr3ZsDSUA27c=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямом (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	<i>Таблиця пропозиції ☐_032_2024.pdf</i>	RaZL1VYsXAemrnzP/54MqSd2RsX1bRIZRNI+bBslXbM=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямом (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	<i>Рецензія_2024_В.Тельвак.pdf</i>	ObtfQzbd1KcyvhLzefsay/O9EOv/e4HscEUfiN86dJA=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямом (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	<i>Рецензія_2024_Л.Бабенко.pdf</i>	OKO+FngfYtrbP7MAGozFf4HWGYqZ4t4/WWp4kVc8XI4=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямом (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	<i>Рецензія_2024_Ю.Олійник ☐.pdf</i>	kFg4Eyju7v+5m/IsALpHujL1WaDLm9Pq2pR79HG1jS4=

1. Проектування освітньої програми

Чи освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти? Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

У 2020 р. ОП спеціальності 032 Історія та археологія було переглянуто у відповідності Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 Історія та археологія, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 575 від 29.04.2020 року. Під час подальших переглядів та оновлень ОП враховувалися вимоги даного Стандарту.

На початку 2025 року відбувся черговий перегляд ОП в ході якого в назві було замінено шифри спеціальності

відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» № 1021 від 30 серпня 2024 р. та відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» № 842 від 13.06.2024 р., додано ЗК 11.

ОП повністю враховує вимоги Стандарту щодо опису предметної області; обсягу у ЄКТС, зокрема співвідношення ОК спрямованих на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю; інтегральну, загальні, спеціальні компетентності та програмні результати навчання; форми атестації здобувачів; вимоги щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Зміст ОП забезпечує досягнення визначених стандартом вищої освіти результатів навчання. Формування компетентностей та програмних результатів навчання досягається через цикл обов'язкових компонентів ОП (загальної та професійної підготовки), практичної підготовки та підсумкової атестації. ОК вибіркового циклу спрямовані на підсилення компетентностей та програмних результатів навчання визначених ОП.

Чи зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності)?

Відповідні професійні стандарти відсутні

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів)?

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

Інтереси здобувачів освіти враховувалися під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП. В процесі модернізації та перегляду ОП проводилися відповідні опитування, до складу розробників включено здобувачку освіти даної спеціальності (Ю. Петрушенко). Крім того, через представництво у вчених рад університету та інституту представників студентського самоврядування, здобувачі освіти приймали участь у обговоренні ОП, мали можливість безпосередньо виступати із пропозиціями щодо її удосконалення. ОП складена таким чином, щоб забезпечити випускників необхідними для професійної діяльності уміннями та навичками. Запроваджено систему вільного вибору дисциплін, цикл яких складає 25% від загального обсягу ЄКТС ОП, що дає можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію. ОП спрямована на формування не лише професійних умінь, а й соціальних навичок (soft skills). Гарант програми простежує тенденцію продовження навчання випускників бакалаврського рівня та їхнє працевлаштування. ЗВО проводить опитування випускників (https://sspu.edu.ua/images/2025/docs/yakist-osvity/opytuvannia/istoriya_ta_arheologiya_9bcf5.pdf), результати якого враховуються в процесі оновлення ОП та робочих програм.

Ці інтереси були враховані під час формулювання цілей ОП.

- роботодавці

ОП відображає інтереси та позиції представників роботодавців, адже вони якнайкраще розуміють тенденції розвитку ринку праці та спеціальності, можуть визначити необхідні якості майбутніх спеціалістів для забезпечення їхньої конкурентоспроможності. Їхні інтереси враховувалися шляхом залучення до розробки ОП (директор комунального закладу Сумської обласної ради «Сумський обласний краєзнавчий музей» В. Терент'єв), рецензування проекту ОП (директор Державного архіву Сумської області Ю. Олійник).

Представники роботодавців запрошувалися на засідання кафедри на яких відбувалося обговорення формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП. Роботодавці наголошували, що сучасні фахівці даної спеціальності повинні бути здатними використовувати теоретичні знання під час самостійної наукової діяльності, виконання завдань у професійній сфері, бути готовими до дослідницької та інноваційної діяльності, розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми. Пропозиції повністю враховані в цілях ОП та під час її оновлення. Зокрема, було враховано пропозицію В. Терент'єва щодо запровадження вивчення музеєзнавства. Дана ОП залишається відкритою для обговорення, формами якого є анкетування стейкхолдерів, зустрічі із ними, залучення їх до щорічного обговорення ОП на засіданні кафедри історії України.

- академічна спільнота

ОП відображає інтереси академічної спільноти висловлені в ході розробки, модернізації та обговорення. Представники академічної спільноти висловили своє бачення як на етапі розробки проекту ОП так і на етапі його обговорення. Цілі, програмні результати навчання та способи їх реалізації були предметом обговорення на засіданні кафедри історії України та вченої ради інституту. Пропозиції академічної спільноти враховувалися шляхом вивчення та аналізу досвіду підготовки фахівців даної спеціальності у інших ЗВО, заслуховування позиції НПП та професіоналів-практиків представників академічних кіл. Так, було враховано пропозицію С. Падалки щодо заміни ОК "Історіографія всесвітньої історії" на ОК "Історіографія історичної науки" з метою введення до обов'язкового циклу вивчення української історіографії; пропозицію НПП доц. О. Жукова щодо збільшення практичної підготовки. До розробки ОП залучено д.іст.н., проф., пров. наук. співробітника, завідувача сектору новітньої історії та політики Інституту історії України НАНУ С. Падалку. В тому числі із врахуванням позиції академічної спільноти, ОП розроблено із акцентом на дотримання академічної доброчесності, підготовки здобувачів до наукової діяльності.

- інші стейкхолдери

ОП враховує інтереси усіх зацікавлених сторін, які перш за все полягають у дотриманні високих стандартів підготовки фахівців спеціальності 032 Історія та археологія. В межах укладених договорів відбувається співпраця із Українським інститутом Національної пам'яті, Департаментом інформаційної діяльності та комунікацій Сумської

обласної державної адміністрації, музеями на історико-культурними заповідниками, які також є стейкхолдерами даної ОП.

Чи мета освітньої програми відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти?

Стратегія розвитку СумДПУ імені А.С.Макаренка до 2032 року оприлюднена на офіційному веб-сайті (https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/polozhennia/strategiya_rozvitku_sumdpu_do_2032_62aca.pdf).

ОП відповідає місії та стратегії розвитку ЗВО, які полягають у розвитку галузі освіти у регіоні, Україні та світі, шляхом підготовки конкурентних, висококваліфікованих фахівців, креативних особистостей з високим рівнем загальної та професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності; генерування та поширення нових ідей та знань; проведення та реалізація наукових досліджень у різних сферах; культурно-просвітницька діяльність спрямована на утвердження соціальних цінностей: формування інтелектуального, соціального та духовного капіталу суспільства, готового до викликів майбутнього.

Цілі ОП корелюються із стратегією ЗВО оскільки ОП враховує динаміку ринку праці, зокрема в межах Сумської області, освітніх та наукових процесів. ОП спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців з історії та археології, що сприятиме розвитку національної свідомості, духовності, активній громадянській позиції, що є провідними цінностями ЗВО.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки і спеціальності?

Дана ОП є комбінацією загальної академічної освіти та спеціальної підготовки, що фокусується на більш глибокому розумінні спеціальності та спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців з історії та археології, які володіють базовими теоретико-методологічними знаннями, методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, здатних застосовувати їх під час самостійної наукової діяльності, виконання завдань у сфері науки, дослідницької та інноваційної діяльності, розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку ринку праці, галузевого та регіонального контексту?

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було проаналізовано ринок праці, проведено зустрічі із роботодавцями та встановлено, що існує потреба у фахівцях даної галузі, зокрема було враховано процеси децентралізації та туристичний потенціал Сумської області, які сприятимуть розвитку історичних та археологічних досліджень в області, організації та розвитку музейної справи. Ринок інтелектуальної праці потребує висококваліфікованих фахівців, спроможних переосмислити минуле, розвінчувати історичні міфи, які століттями спрямовувалися проти української державності та ідентичності. Саме даний потенціал було покладено у реалізацію даної ОП. Вона містить широкий блок археологічних дисциплін, який зокрема передбачає всебічне вивчення студентами археології Сумщини, участь у археологічних експедиціях. Студентам пропонується вивчення ряду дисциплін з історії Сумщини. Запланована практична підготовка дає можливість удосконалити на практиці набуті знання. Забезпечення високого рівня фундаментальної підготовки здобувачів освіти, які наділені як спеціальними так і загальними компетентностями, володіють ґрунтовними спеціальними знаннями і навичками забезпечує підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців. Програмні результати навчання спрямовані не лише на теоретичну підготовку здобувачів освіти але й на набуття ними практичних навичок майбутньої професійної діяльності.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних освітніх програм?

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід провідних ЗВО України, де здійснюється підготовка бакалаврів за спеціальністю 032 Історія та археологія. Зокрема було проаналізовано ОП даної спеціальності Запорізького національного університету, Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка, Київського університету імені Бориса Грінченка.

Аналізувалося змістовне наповнення ОП, співвідношення фундаментальних і прикладних дисциплін, практична підготовка.

Результатом вивчення даних ОП та безпосереднього обміну досвідом із викладачами спеціальності 032 Історія та археологія з інших ЗВО стало більш ґрунтовне наповнення ОП дисциплінами циклу професійної підготовки, регіональним та мовним компонентами.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних іноземних освітніх програм?

Визначаючи мету та програмні результати ОП враховувалася досвід іноземних партнерів, зокрема Університету Адама Міцкевича (м. Познань, Польща) та Батумського державного університету Шота Руставелі. Дана ОП обговорювалася як під час онлайн зустрічей, так і враховувалася досвід аналогічних програм під час відвідин зарубіжних університетів-партнерів і проходження міжнародних стажувань.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

240

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

180

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

60

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Зміст ОП в повній мірі відповідає предметній області спеціальності 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки, що регламентується Стандартом вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 575 від 29.04.2020 року. ОП орієнтована на підготовку висококваліфікованих фахівців з історії та археології, які володіють базовими теоретико-методологічними знаннями, методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, здатні застосовувати їх під час самостійної наукової діяльності, виконання завдань у сфері науки, дослідницької та інноваційної діяльності, розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Об'єктом вивчення та професійної діяльності є минуле людства, України та інших країн в усіх його проявах. Теоретичний зміст предметної області становить система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять, які використовуються в процесі вивчення минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому періоді.

Відповідність предметній області забезпечується вивченням обов'язкових ОК та практичною підготовкою. Серед обов'язкових компонентів ОПП Історія та археологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 032 Історія та археологія дисципліни циклу загальної підготовки складають 21 кредит. Цикл дисциплін професійної підготовки - 136,5 кредити. Практична підготовка (навчальна археологічна практика, навчальна етнографічна практика, виробнича практика) - 21 кредит. Атестаційний іспит з історії та археології - 1,5 кредити.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Право на формування індивідуальної освітньої траєкторії реалізовується через: індивідуальний навчальний план, зокрема індивідуальний вибір здобувачами освіти навчальних дисциплін; перезарахування результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті; академічну мобільність; участь здобувачів освіти у перегляді, модернізації та затвердженні ОП.

Реалізація права здобувачів вищої освіти на формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентовано наступними положеннями: «Положення про організацію освітнього процесу» (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_45175.pdf), «Положення про вільний вибір дисциплін здобувачами вищої освіти» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_vilniy_vibir_disciplin_e84b5.pdf), «Положення про перезарахування результатів навчання» (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/polozhennya/polozhennya_pro_perezarahuvannya_rezultativ_navchannya_adbc9.pdf), «Положення про забезпечення студентоцентрованого підходу» (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/studcentr_navchannya_5a1a0.pdf), «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу» (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_akademichna_mobilnist_ffcd8.pdf), «Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті» (https://sspu.edu.ua/images/2025/docs/polozhennia/polozhennya_pro_poryadok_viznannya_273d3.pdf).

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Вибір навчальних дисциплін регламентується «Положенням про вільний вибір дисциплін здобувачами вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_vilniy_vibir_disciplin_e84b5.pdf). Загальний обсяг вибіркового компонента ОП становить 60 кредитів (25% загальної кількості кредитів). Здобувачі вищої освіти здійснюють вибір навчальних дисциплін із Каталогу вибіркового компонента дисциплін (<https://sspu.edu.ua/kataloh-vybirkovykh-dystsyplin>) в особистому електронному кабінеті. Процедура вибору навчальних дисциплін проходить у два етапи. Перший етап для здобувачів даної ОП відбувається з 1 до 15 березня поточного навчального року. Інформація щодо отриманих протягом першого етапу результатів вибору навчальних дисциплін автоматично обробляється в програмі «Деканат+Університет» та аналізується навчальним відділом ЗВО. Результатом такого аналізу є попереднє формування груп по вивченню цих дисциплін в межах визначених норм та визначення недоукомплектованих груп у

термін до 25 березня поточного року. Другий етап вибору дисциплін проводиться для здобувачів, які з поважних причин не змогли вчасно визначитися із вибором дисциплін та для корекції здійсненого вибору. Для здобувачів вищої освіти освітнього рівня бакалавр другий етап проводиться з 26 березня до 5 квітня поточного року. На підставі даних усіх етапів процедури вибору навчальним відділом формуються групи по вивченню вибіркового дисциплін на наступний навчальний рік для здобувачів рівня бакалавр. Вибір здобувачем вищої освіти навчальних дисциплін із Каталогу вибіркового дисциплін, представлений у його особистому електронному кабінеті та наявність сформованої групи є підставою для включення цієї дисципліни до Індивідуального навчального плану студента на наступний навчальний рік. Результати студентського вибору навчальних дисциплін із Каталогу вибіркового дисциплін зазначаються у відповідному Індивідуальному навчальному плані студента. Перелік дисциплін вільного вибору у Каталогі вибіркового дисциплін щорічно оновлюється. При оновленні дисциплін враховуються побажання стейкхолдерів, здобувачів освіти та виборність пропонуваного навчальних дисциплін.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка є обов'язковим компонентом ОП. ОП передбачає проходження навчальної археологічної практики, навчальної етнографічної практики, навчальної музейної практики, навчальної архівної практики, виробничої практики. Загальний обсяг практичної підготовки складає 21 кредит. Програми практик враховують новітні тенденції зв'язку теоретичних знань із їх практичним застосуванням. Проходження практик відбувається в умовах експедицій або в закладах, яких можуть працевлаштуватися випускники ОП. Умови практики ідентичні умовам майбутньої роботи здобувачів освіти.

Проходження практичної підготовки регулюється «Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у СумДПУ імені А.С.Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/polozhennia/polozhennya_pro_praktichnu_pidgotovku_zdobuvachiv__b59ec.pdf), робочими програмами практик, договорами про співпрацю із базами практик

(<https://history.sspu.edu.ua/instytut/spivpratsia>). Проходження практик дає можливість врахувати головні тенденції розвитку професійної галузі, навчитися застосовувати теоретичні знання на практиці, сприяти адаптації випускників до майбутньої професійної діяльності.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання

ОП спрямована на набуття соціальних навичок (soft skills). Усі освітні компоненти спрямовані на формування соціальних навичок (soft skills), які дозволяють випускникам бути успішними фахівцями та відповідати сучасним викликам і потребам суспільства, зокрема: здатність працювати в команді; здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел; здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми; здатність бути критичним і самокритичним.

Соціальні навички (soft skills) формуються у процесі аудиторної і позааудиторної роботи під час: вивчення освітніх компонентів, вибіркового дисципліни, проходження практик, участі у виховних заходах, профорієнтаційній роботі тощо. Важливе значення для набуття соціальних навичок (soft skills) відіграють гостьові лекції, які регулярно проводяться для здобувачів освіти (<https://history.sspu.edu.ua/napriamky-diialnosti/hostovi-lektsii>). Зокрема гостьові лекції дозволяють удосконалити вміння здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот. Крім того, набуття соціальних навичок (soft skills) відбувається завдяки участі здобувачів освіти у наукових конференціях та круглих столах, академічній мобільності.

Продемонструйте, що зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Продемонструйте, що зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст ОП має чітку структуру. У програмі представлений перелік обов'язкових компонентів ОП, кількість кредитів ECTS вибіркового циклу ОП, наявна структурно-логічна схема, яка відображає освітні компоненти, включені до освітньої програми як логічну взаємопов'язану систему, які в сукупності уможливають досягнення заявленої мети та ПРН; зазначена форма атестації здобувачів; є матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам ОП та забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП.

Зміст ОП забезпечує опанування сучасними теоретичними та практичними засадами історичної науки та археології, достатніми для формування інтегральної, загальних та фахових компетентностей майбутніх фахівців, досягнення ПРН, що передбачають готовність здобувача володіти базовими теоретико-методологічними знаннями, методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, здатності застосовувати їх під час самостійної наукової діяльності, виконання завдань у сфері науки, дослідницької та інноваційної діяльності, розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ОК вивчаються у хронологічній послідовності із урахуванням проблемно-хронологічного принципу. Практичній підготовці передують відповідний теоретичний курс.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_45175.pdf), навчальне навантаження здобувача освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання становить 60 кредитів ЄКТС за один академічний рік. Навчальні дисципліни і практики плануються, як правило, в обсязі з і більше кредитів ЄКТС, а їх кількість на навчальний рік не перевищує шістнадцяти. Кредитний вимір навчальних дисциплін кратний цілому числу кредитів в межах семестру. Сумарна кількість іспитів та заліків за семестр не може перевищувати 8 (але не більш як 5 іспитів на екзаменаційну сесію).

Навантаження студента з дисципліни впродовж періоду навчання (семестру) складається з контактних годин (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять, консультацій), самостійної роботи, підготовки та проходження контрольних заходів, на які розподіляються кредити, встановлені для навчальних дисциплін. Якщо формою підсумкового контролю з дисципліни є екзамен, то на підготовку та проходження кожного з них виділяється один кредит. Решта встановлених для дисципліни кредитів перераховується в години, які розподіляються на контактні години та самостійну роботу. Максимальна кількість контактних годин на один кредит становить: для студентів бакалаврського рівня 12-14 годин. Решта часу відводиться на самостійну роботу. Максимальне тижневе аудиторне навантаження не повинно перевищувати: для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра – 30 годин.

Яким чином структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми? Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, опишіть модель та форми її реалізації

Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми, оскільки практична підготовка включає в себе проходження навчальних практик та виробничої практики в усіх галузях, яких можуть працювати випускники даної ОП. Для практичної підготовки здобувачів передбачено 21 кредит ЄКТС. Практична підготовка складається із 4 навчальних практик: археологічної, етнографічної, музейної, архівної та виробничої практики. Практики пропорційно розділені протягом усього процесу навчання. Практикам передують вивчення відповідних теоретичних курсів.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за ОП «Історія та археологія» не здійснюється.

Яким чином ОП забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Набуття здобувачами освіти навичок і компетентностей визначених даною ОП безпосередньо впливає на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, адже вони в тій або іншій мірі корелюються із проголошеними резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй глобальними цілями. В ОП передбачено набуття ЗК і ПРН, які співвідносяться із відповідним завданням і ціллю, зокрема: ЗК 1: здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК 2: здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства. ПРН 15: аналізувати та пояснювати суспільні явища, процеси й тенденції у державі та світі, концепцію сталого розвитку людства. Інші ЗК, СК, ПРН визначені ОП також корелюються із досягненнями глобальних цілей розвитку до 2030 року.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на вебсторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://sspu.edu.ua/vstupna-kampaniia>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Правила прийому на навчання та вимоги до вступників на ОП регламентуються «Правила прийому на навчання до СумДПУ імені А.С.Макаренка для здобуття вищої освіти у 2025 році» (<https://sspu.edu.ua/pravyula-priyomu-vstup-2025>). Правила прийому на навчання до ЗВО змінюються щорічно відповідно до Порядку прийому затвердженого Міністерством освіти та науки України.

Передумовою вступу на навчання за даною ОП є наявність повної загальної середньої освіти. Прийом вступників на навчання проводиться на конкурсній пропозиції, які самостійно формує СумДПУ імені А.С.Макаренка та вносить до ЄДЕБО у визначені Порядком прийому та Правилами прийому строки. Під час формування конкурсної пропозиції на ОП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 032 Історія та археологія адміністрація ЗВО погоджує її із гарантом ОП та директором Навчально-наукового інституту історії, права та міжнародних відносин, враховуючи популярність спеціальності в попередньому році та аналізуючи ринок праці і визначаючи можливу кількість абітурієнтів у поточному році.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах? Яким чином забезпечується доступність цієї процедури для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших ОП регулюється «Положенням про перезарахування результатів навчання у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/polozhennya/polozhennya_pro_perezarahuvannya_rezultativ_navchannya_adbc9.pdf) та «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennya/polozhennya_pro_akademichna_mobilnist_ffcd8.pdf). Згідно з даними положеннями, в СумДПУ імені А.С. Макаренка передбачено ступеневу та кредитну мобільність. Для студентів складається індивідуальний план навчально-наукової роботи з урахуванням відповідного курсу/семестру та затвердженої іншим ЗВО програми проходження навчання. Після повернення, студент звітує про виконання плану та надає академічну довідку про виконання програми навчання, яка містить інформацію про результати навчання. Перезарахування результатів навчання проводиться на підставі порівняння навчальних планів ОП та академічної довідки наданої студентом.

Наведіть конкретні приклади та прийняті рішення щодо визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності)

У 2023-2024 н.р. студентка 043 групи Никонець Вікторія проходила академічну мобільність у Батумському державному університеті Шота Руставелі. За результатами академічної мобільності, відповідно до програми академічної мобільності, їх було перезараховано результати навчання з дисциплін «Постмодерна історія країн Азії та Африки», «Підводна археологія», «Україна в сучасних міжнародних відносинах». У цьому ж році за результатами академічної мобільності в Університеті Адама Міцкевича у Познані 13 здобувачам другого курсу було перезараховано 1 кредит ECTS ОК Модерна історія України замість вивченої Історія народів ЄСРР ТА 9 здобувачам 1 курсу перезараховано 1 кредит ECTS ОК "Історія релігії в Україні" замість вивченої "Релігії та світоглядні системи на пострадянському просторі".

У 2024-2025 н.р. за результатами академічної мобільності в Університеті Адама Міцкевича у Познані 3 здобувачам освіти 1 курсу перезараховано лекційний курс ОК "Історія релігії в Україні" замість вивченої "Релігії та світоглядні системи на пострадянському просторі".

У 2024-2025 н.р. за результатами академічної мобільності у КЗ "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради 2 здобувачам освіти 2 курсу (Оврамець Артуру та Кабановій Аліні) перезараховано ОК "Середньовічна та ранньомодерна історія України" замість вивченої "Середньовічна історія України".

Протягом другого семестру 2025-2026 н.р. 2 здобувачі освіти 3 курсу (Оврамець Артуру та Кабановій Аліні) є учасниками академічної мобільності у ПНПУ ім. В.Г. Короленка.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в неформальній та/або інформальній освіті? Яким чином забезпечується доступність цієї процедури для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється «Положенням про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2025/docs/polozhennya/polozhennya_pro_poryadok_viznannya_273d3.pdf).

Перезарахування результатів здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що студент досяг результатів навчання, передбачених освітньою програмою, за якою він навчається. Визнання результатів навчання здобутих у неформальній та/або інформальній освіті поширюється лише на нормативні дисципліни ОП. Перезарахуванню підлягають результати навчання отримані шляхом неформальної та/або інформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу або темі, які передбачені робочою програмою даної навчальної дисципліни. Результати отримані у неформальній або інформальній освіті перезараховуються створеною директором інституту комісією, вона може рекомендувати: повне зарахування, часткове зарахування та відмову у зарахуванні результатів неформальної освіти. Підсумкова оцінка зазначається згідно документа поданого студентом, що підтверджує його участь у заході неформальної освіти. Комісія в обов'язковому порядку визначає підсумкову оцінку за її відсутності в документі. У випадку відсутності підсумкової оцінки комісія проводить контрольний захід.

Наведіть конкретні приклади та прийняті рішення щодо визнання результатів навчання отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

У 2024-2025 н.р. здобувачам освіти 043 групи (Макуха А., Петрушенко Ю., Покутній І.) було перезараховано результати курсу «Новітня історія України: від початку Другої світової війни до сучасності» пройденого на платформі Prometheus у кількості 6 год. в межах практичних занять з ОК «Новітня історія України» та участь у IV Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Сумські історико-краєзнавчі студії», як самостійну роботу з даного ОК, 5 студентам 043 групи участь у XII Всеукраїнській науково-практичній конференції "Історико-філософські дослідження молодих учених" перезараховано, як самостійну роботу з ОК "Новітня історія України (1985-2023)".

У першому семестрі 2025-2026 н.р. студентці 033 групи Кабановій А. участь у VII міжнародній науковій конференції "Історико-краєзнавчі дослідження: традиції та інновації" перезараховано, як самостійну роботу з ОК "Модерна історія України".

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, що освітній процес на освітній програмі відповідає вимогам законодавства (наведіть посилання на відповідні документи). Яким чином методи, засоби та технології навчання і викладання на ОП сприяють досягненню мети та програмних результатів навчання?

Процес навчання на ОП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 032 Історія та археологія здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», Національної рамки кваліфікацій, «Стандарту вищої освіти України (ступінь «бакалавр», галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 032 «Історія та археологія»), Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, «Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_45175.pdf).

Основними формами реалізації навчального процесу є аудиторні заняття (лекції, семінари), позааудиторна діяльність (індивідуальні консультації, практики, участь у роботі наукових гуртків та проблемних груп), самостійна робота, участь у наукових заходах.

НПП самостійно обирають методи навчання, які найбільше сприяють досягненню ПРН. НПП активно використовуються активні та інтерактивні методи навчання: проблемні лекції, діалог, дискусія, мозковий штурм, рольові ігри; проблемний підхід.

Важливе місце займає самостійна робота здобувачів освіти, яка передбачає підготовку есе, рефератів, доповідей, презентацій, доповідей на конференціях.

У зв'язку із воєнним станом навчання здійснюється у дистанційній формі. Платформою для реалізації є система управління навчанням LMS Moodle (<https://dl.sspu.edu.ua/>).

Продемонструйте, яким чином методи, засоби та технології навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Реалізація студентоцентрованого підходу ґрунтується на основі «Положення про організацію освітнього процесу» (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_45175.pdf) та «Положення про забезпечення студентоцентрованого підходу до навчання»

(https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/studcentr_navchannya_5a1a0.pdf).

Реалізується шляхом можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів через індивідуальні навчальні плани та вільний вибір дисциплін, виокремлення в освітньому процесі інноваційних навчальних технологій. Створено умови для реалізації академічної мобільності, функціонує система трансферу кредитів та зарахування результатів неформальної освіти. Під час написання курсових робіт здобувачі можуть самостійно обирати теми досліджень, керівника. Під час проходження практик студенти можуть самостійно обирати базу практику в залежності від власних інтересів. Налагоджена система зворотного зв'язку щодо освітнього процесу через наявність процедур належного реагування на звернення здобувачів освіти. Після вивчення ОК викладачі підбивають підсумки та обговорюють із студентами можливість удосконалення навчальних дисциплін. Здобувачі освіти залучені до студентського самоврядування. Студенти залучаються до процедур перегляду і оновлення ОП. За результатами опитування студенти відзначили задоволеність умовами та результатами навчання, взаєморозуміння із НПП (https://sspu.edu.ua/images/2026/docs/yakist-osv/opytuvannia/istoriya_ta_arheologiya_7019a.pdf).

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів, засобів та технологій навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Принцип дотримання академічної свободи учасників освітнього процесу є одним із головних завдань ЗВО визначених «Статутом СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/statut_sumdpu_2022_f1e29.pdf). Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_45175.pdf)

здобувачам гарантовано формування індивідуальної освітньої траєкторії через вільний вибір дисциплін (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/kataloh-vybirkovykh-dystsyplin>), зарахування результатів неформальної освіти та результатів академічної мобільності

(https://sspu.edu.ua/images/2025/docs/polozhennia/polozhennya_pro_poryadok_viznannya_273d3.pdf). Здобувачі можуть обирати бази практик, теми курсових робіт та керівників (<https://history.sspu.edu.ua/nauka/kursovi-roboty>;

https://sspu.edu.ua/images/2021/pro_kursovu_robotu_974a8.pdf). Завдяки використанню діалогів, дискусій,

підготовки есе, доповідей студенти вільні у вираженні власних думок та поглядів.

НПП вільно обирають зміст, форми, методи та засоби навчання і викладання, напрямки наукової роботи, вільні у вираженні своїх думок. Під час формування навантаження враховуються наукові інтереси НПП.

Опитування здобувачів освіти даної ОП продемонструвало їх задоволення рівнем викладання

(https://sspu.edu.ua/images/2026/docs/yakist-osv/opytuvannia/istoriya_ta_arheologiya_7019a.pdf).

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів

Під час першого заняття викладач знайомить здобувачів освіти із структурою, метою, змістом курсу, доводить до відома критерії оцінювання та інформацію про види контролю. РП, методичне забезпечення представлені на кафедрі та в особистих кабінетах здобувачів на платформі Moodle, сайті ННІ (<https://history.sspu.edu.ua/napriamky-diialnosti/spetsialnosti/v9-istoriia-ta-arkheolohiia>). РП надають повну інформацію щодо змісту ОК, ПРН, критеріїв оцінювання, видів контролю.

РП розробляються відповідно до «Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін», розглядаються і схвалюються на засіданні кафедри, погоджуються науково-методичною комісією інституту та затверджуються директором. Порядок оцінювання регламентується «Положенням Про порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_poryadok_ocinyvannya_335eb.pdf).

Інформацію про організацію освітнього процесу здобувачі отримують на початку навчального року під час зустрічі з адміністрацією інституту та кураторами. Розклад занять представлений на сайті (<https://sspu.edu.ua/schedule/?site>).

Опитування студентів свідчить про об'єктивність та справедливість системи оцінювання, а сама система є зрозумілою та прозорою, студенти вчасно отримують про неї інформацію від НПП

(https://sspu.edu.ua/images/2026/docs/yakist-osv/opytuvannia/istoriya_ta_arheologiya_7019a.pdf).

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Поєднання навчання та дослідження в ЗВО регламентовано «Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_45175.pdf) та «Положенням про наукову і науково-технічну діяльність в СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/polozhennya/polozhennya_pro_naukovu_diyalnist_sumdpu_2018_482d8.pdf).

НПП кафедри історії України працюють над науковою темою «Цивілізаційний процес Євразії: історія та сучасні тенденції» (реєстраційний номер 0125U004315), до реалізації якої залучаються і здобувачі освіти. Науково-дослідна робота здобувачів відбувається із врахуванням наукових інтересів студентів як межах графіку освітнього процесу - написання курсових робіт так і поза ним. Поза навчальним процесом реалізовується індивідуальна наукова робота під керівництвом НПП: виступи на конференціях, публікація тез конференцій, участь в студентських наукових конкурсах.

В межах ННІ історії, права та міжнародних відносин щорічно проводиться ряд конференцій: Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Археологія північно-східної України: здобутки, сучасний стан та перспективи», Міжнародна науково-практична конференція «Міжнародні відносини: Україна і Світ в умовах воєнних викликів», Міжнародна наукова конференція «Історико-краєзнавчі дослідження: традиції та інновації» та ін., до роботи яких активно залучаються здобувачі освіти (<https://history.sspu.edu.ua/konferentsii>). Також студенти приймають участь в конференціях які проводяться іншими ЗВО та науковими установами.

Студенти приймають участь у роботі наукового гуртка «Феномен культури у стародавньому світі» проблемної групи «Рубікон» тощо.

Якісному виконанню студентами наукової роботи сприяє вивчення ОК 28, який забезпечує реалізацію ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 8, ПРН 14; ОК 31, ОК 32, ПП 5.

НПП які забезпечують фахову підготовку здобувачів освіти ОП займаються науковою діяльністю в різних галузях історії та археології. Вони регулярно представляють свої наукові результати у вигляді монографій, наукових статей у фахових виданнях, зарубіжних виданнях, у тому числі індексованих WOS та Scopus. Результати досліджень використовуються під час викладання навчальних дисциплін.

До викладання на ОП залучені представники НАН України - Інституту археології НАН України Ступак Д.В., Інституту прикладної фізики НАН України Осадчий Є.М.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Відповідно до «Рекомендацій до початково-методичного забезпечення навчальних дисциплін»

(https://sspu.edu.ua/images/2025/docs/polozhennia/rekomendaciyi_gp_abcf0.pdf), РП затверджується на термін до п'яти років та може щорічно оновлюватися з врахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, побажань та зауважень, отриманих від здобувачів освіти та інших стейкхолдерів.

Усі викладачі регулярно оновлюють зміст навчальних дисциплін, у тому числі враховуючи останні наукові досягнення і сучасні практики, а також відповідно до власних наукових досліджень, побажань здобувачів освіти та стейкхолдерів, врахування здобутків світової академічної спільноти, результатів стажування та підвищення кваліфікації, досвіду зарубіжних ЗВО.

У 2020 р. було оновлено усі РП відповідно до нової ОП та врахування вимог Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня спеціальності 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки. Крім того, РП оновлюються відповідно сучасних тенденцій розвитку галузі. У 2022 р. відбувся перегляд усіх РП з метою вилучення із списків рекомендованої літератури російськомовних джерел та джерел виданих на території держави-агресора. З метою залучення останніх досягнень галузі, регулярно оновлюються списки рекомендованої до навчальних курсів літератури, з метою включення новітніх джерел.

Відбувається оновлення змістової частини РП. Наприклад, у 2022 р. ст. викладачем В. Оліцьким було оновлено ОК 9 «Новітня історія України», куди додано тему «Російсько-українська війна»; У 2024 р. ст. викладачем Є. Осадчим повністю перероблена РП ОК 20 «Охорона археолог пам'яток»; проф. Д. Кудіновим переглянуто РП ОК 6 «Давня історія України» та додано ряд тем, зокрема «Етногенез українців», «Кримський півострів у VI–XIII ст.», «Херсон, князівство Феодоро та італійська колонізація Криму», «Кримське ханство та османська експансія в Криму».

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з

інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

ЗВО має договори про співпрацю із рядом зарубіжних ЗВО, у межах яких відбувається співпраця інституту (<https://history.sspu.edu.ua/instytut/spivpratsia>).

НПП пройшли міжнародне стажування (<https://history.sspu.edu.ua/instytut/stazhuvannia-za-kordonom>), приймають участь у міжнародних конференціях, публікуються у закордонних виданнях та виданнях індексованих WOS та Scopus. Частина НПП володіє іноземною мовою не нижче рівня B2, що підтверджено відповідними сертифікатами. У 2021 р. Півень М. (023 гр) приймав участь стажуванні студентів в Університеті ім. Яна Длугоша, у 2023-2024 р. студентка Никонєць В. (043 гр.) пройшла академічну мобільність у Батумському у-ті Ш. Руставелі.

У цьому ж році 22 здобувачі освіти 1 та 2 курсу дистанційно пройшли академічну мобільність в Університеті Адама Міцкевича у Познані.

У 2024-2025 н.р. 3 здобувачі освіти 1 курсу стали учасниками такої мобільності.

У 2023 р. Макуха А. та Петрушенко Ю. були учасницями Літньої школи в Університеті Адама Міцкевича у Познані.

У 2023 р. викладачі та студенти прийняли участь у роботі Між. школи «DZIEDZICTWO EUROPEJSKIE W DYSKURSIE PUBLICZNYM» (<https://history.sspu.edu.ua/news/mizhnarodna-shkola-v-polshchi>).

З метою ознайомлення НПП та здобувачів із новітніми дослідженнями у бібліотеці ЗВО діє вільний доступ до баз даних WOS та Scopus.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Яким чином форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому?

Контрольні заходи у СумДПУ імені А.С. Макаренка регламентовані «Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_45175.pdf) та «Положенням про порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_335eb.pdf).

Відповідно до даних документів визначено поточний, семестровий та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються робочою програмою навчальної дисципліни. Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену або диференційованого заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом студента. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах. Присвоєння студентові кредитів ЄКТС та присудження кваліфікацій здійснюється виключно за результатами підсумкового контролю.

У РП навчальних дисциплін зазначаються ПРН які формує конкретний ОК, а також форми контролю, засоби діагностики, компоненти поточного контролю (відповіді на семінарських заняттях, контроль самостійної роботи), критерії оцінювання. Для перевірки досягнення ПРН під час поточного контролю НПП використовуються підготовка аналітичних звітів та доповідей студентів і демонстрація їх результатів в аудиторії у вигляді усних відповідей, участь в обговоренні семінарських питань, дискусіях, виконання практичних завдань, виконання завдань тестового контролю, підготовка есе, вирішення проблемних задач тощо. Сумарні результати поточного контролю становлять є підставою оцінювання результатів навчання у формі диференційованого заліку. Якщо видом контролю є екзамен, у РП визначаються критерії оцінювання відповіді на екзамені та питання до нього.

З метою здійснення моніторингу освітнього процесу, оперативного управління процесом навчання здобувачів освіти, підвищення їх мотивації, забезпечення відкритості та прозорості освітнього процесу, формування зворотного зв'язку між студентами та викладачами, відображення професійного та особистісного зростання кожного студента в СумДПУ імені А.С. Макаренка запроваджено електронний журнал

(https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/polozhennya/polozhennya_pro_elektronniy_zhurnal_3fc80.pdf), який має різні ступені доступу. Студенти в особистих кабінетах можуть відстежувати оцінки за кожне заняття та кожен вид роботи з конкретної дисципліни.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання забезпечується шляхом визначення їх у РП навчальних дисциплін із якими можуть ознайомитися здобувачі освіти. У робочих програмах навчальних дисциплін наведено розподіл балів за темами розділів, вказані бали за виконання самостійної роботи та за наявності, кількість балів за підсумковий контроль. Якщо видом підсумкового контролю є екзамен, у РП визначено кількість балів які відводяться на даний вид роботи (25 балів) та критерії оцінювання екзамену. На першому занятті викладач знайомить студентів із структурою курсу, видом підсумкового контролю, засобами діагностики, компоненти поточного контролю, формою контролю самостійної роботи та критеріями їх оцінювання. Викладач пояснює студентам за який вид роботи яку кількість балів можуть набрати студенти.

Опитування студентів підтвердило, що форма контрольних заходів та критеріїв і система оцінювання навчальних дисциплін є адекватною, чіткою та зрозумілою, прозорою, оскільки її було оцінено здобувачами вищої освіти в 9,9 із 10 балів (https://sspu.edu.ua/images/2026/docs/yakist-osv/opytuvannia/istoriya_ta_arheologiya_7019a.pdf).

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання містяться у РП навчальних дисциплін, які розміщені на платформі дистанційного навчання Moodle та на сайті ННІ. На початку семестру викладачі повідомляють здобувачів освіти про форми контрольних заходів та критерії оцінювання. Дана процедура регулюється «Положенням про порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_335eb.pdf).

Опитування студентів засвідчило, що вони вчасно отримують інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання (https://sspu.edu.ua/images/2026/docs/yakist-osv/opytuvannya/istoriya_ta_arheologiya_7019a.pdf).

Графік навчального процесу доступний на сайті університету (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/hrafik-navchalnoho-protsesu>), розклад занять та розклад семестрової атестації доступні в електронному розкладі (<https://sspu.edu.ua/schedule/>). Інформація про розклад семестрової та підсумкової атестації доводиться до викладачів і здобувачів освіти не пізніше, ніж за місяць до початку сесії.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)? Пр продемонструйте, що результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Форма атестації здобувачів вищої освіти повністю відповідає Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологія, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 575 від 29.04.2020 року.

Відповідно до стандарту атестація здобувачів освіти здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи або атестаційного іспиту. ОПП формою атестації здобувачів визначено Атестаційний іспит з історії та археології. Іспит включає питання з історії України, всесвітньої історії, археології.

Складання атестаційного іспиту відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів у СумДПУ імені А.С. Макаренка регулюється наступними документами: «Положенням про організацію освітнього процесу»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_45175.pdf);

«Положенням про порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_335eb.pdf);

«Положенням про курсову роботу» (https://sspu.edu.ua/images/2021/pro_kursov_u_robotu_974a8.pdf); «Положенням про електронний журнал обліку академічної успішності здобувачів»

(https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/polozhennya/polozhennya_pro_elektronniy_zhurnal_3fc80.pdf); «Порядком організації поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації здобувачів вищої освіти із використанням дистанційних технологій» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/por_org_kontrolyu_z_vik_distanc_tehn_75d2b.pdf);

«Положенням про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти»

(https://sspu.edu.ua/images/2021/pro_ek_add31.pdf); «Положенням про апеляцію результатів навчання здобувачів вищої освіти» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/apelyaciyi_68f4b.pdf).

Усі документи оприлюднені на сайті університету (<https://sspu.edu.ua/reiestr-osnovnoi-normativnoi-bazy>).

Яким чином процедури проведення контрольних заходів забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів забезпечується рівними умовами для здобувачів освіти, єдиними критеріями оцінювання, які доводяться до відома студентів завчасно та ознайомлення студентів із переліком питань до екзамену або підсумкової атестації. Зміст і структура екзаменаційних білетів та критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Дані процедури регламентуються наступними документами ЗВО: положеннями «Про організацію освітнього процесу», «Про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти», «Про апеляцію результатів навчання здобувачів вищої освіти», «Положенням про порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка» (<https://sspu.edu.ua/reiestr-osnovnoi-normativnoi-bazy>).

Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий - комісії, яка створюється директором інституту.

Засідання ЕК є відкритим, здобувачі можуть проводити аудіо- відео фіксацію. Головою ЕК призначаються фахівці за профілем спеціальності, які не є працівниками ЗВО: 2022-2023 н.р. - д.іст.н. С. Падалка (ПУ НАН), 2023-2025 - В. Терент'єв (директор Сумського обласного музею), 2025-2026 - Д. Ступак (ІА НАН).

Студенти можуть подати апеляцію для оскарження результатів, для її розгляду створюється апеляційна комісія.

Випадків застосування даних процедур на ОП не було

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів?

Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Відповідно до «Положенням про організацію освітнього процесу», студенти, які одержали за результатами підсумкового контролю більше двох незадовільних оцінок (F або FX), незалежно від форми контролю, відраховуються з університету за невиконання навчального плану. Студентам, які одержали під час семестрового контролю одну чи дві незадовільні оцінки FX, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість у визначені терміни до початку наступного семестру. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету/директором інституту). Якщо студент під час складання екзамену комісії отримав незадовільну оцінку (FX), то він відраховується з університету. Рішення комісії є остаточним.

Випадків повторного перескладання комісії на ОП не було.

Студент, який при складанні кваліфікаційного іспиту отримав незадовільну оцінку (менше 60 балів) відраховується із університету за невиконання навчального плану. Студент, який не склав кваліфікаційного екзамену допускається до повторного складання кваліфікаційних екзаменів протягом трьох років після закінчення університету. Перелік дисциплін, що виносяться на підсумкову атестацію, для осіб, які не склали кваліфікаційні іспити, визначається освітньою програмою та навчальним планом, що діяли у рік закінчення студентом теоретичного навчання.

Випадків повторного проходження підсумкової атестації на ОП не було.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

В ЗВО діє «Положенням про апеляцію результатів навчання здобувачів вищої освіти»

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/apelyaciyi_68f4b.pdf), яке урегулює дані процедури.

Здобувачі освіти мають право подавати апеляцію на будь яку оцінку поточного та семестрового контролю. Заява на апеляцію подається особисто не пізніше наступного дня оголошення результатів контролю директору інституту.

Апеляційна заява має бути розглянута на засіданні апеляційної комісії у триденний термін після її подання.

Головою комісією є завідувач кафедри, членами – НПП кафедри, які не приймали участі в проведенні оскаржуваного контрольного заходу та представник студентського самоврядування інституту. Здобувач освіти має право бути присутнім на засіданні комісії. При розгляді апеляції на письмову роботу, члени комісії керуючись критеріями оцінювання з даної дисципліни, детально вивчають та аналізують письмові матеріали. Повторне опитування комісією заборонене. У випадку оскарження оцінювання усної відповіді, здобувачеві надається право повторно продемонструвати результати, при цьому білет за яким студент відповідав вилучається із комплексу білетів.

У випадку незгоди з оцінкою підсумкової атестації здобувач має право подати апеляцію ректору або першому проректору у день проведення кваліфікаційного екзамену з обов'язковим повідомленням директора інституту. Комісія розглядає апеляції з приводу порушення процедури проведення кваліфікаційного екзамену, що могло негативно вплинути на оцінку ЕК.

Випадків оскарження результатів на ОП не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності містять наступні документи ЗВО: «Кодекс академічної доброчесності»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_6c82c.pdf); «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності»

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_zabezpechennya_ad_2866f.pdf); «Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_komisiyu_z_pitan_etiki_ta_akadem_dobrochesnosti_f788c.pdf); «Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти»

(https://sspu.edu.ua/images/2021/pro_ek_add31.pdf); «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти»

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vo_620e3.pdf); «Положення про кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти»

(https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/kvalifikaciyna_robota_0e5b1.pdf).

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності? Вкажіть посилання на репозиторій ЗВО, що містить кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ОП

Для визначення ступеня автентичності текстових документів у СумДПУ імені А.С. Макаренка використовується система Strikeplagiarism.

Положеннями «Про курсову роботу у СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2021/pro_kursovu_robotu_974a8.pdf), «Положення про кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти» (https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/kvalifikaciyna_robota_0e5b1.pdf)

регламентується перевірка робіт на ступінь унікальності тексту. В положеннях визначено показники унікальності тексту у відсотковому еквіваленті необхідні для допуску роботи до захисту.

Наукові та методичні видання НПП проходять перевірку на унікальність та оригінальність тексту. Положенням визначено показники унікальності тексту у відсотковому еквіваленті необхідні для рекомендації до надання грифу СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Загальну координацію з перевірки академічних та наукових текстів на плагіат здійснює Наукова бібліотека СумДПУ імені А.С. Макаренка.

В ЗВО впроваджено «Декларацію про академічну доброчесність науково-педагогічного, наукового, педагогічного працівника СумДПУ імені А.С. Макаренка» та «Декларацію про академічну доброчесність здобувача вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка» (<https://sspu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist>), з якими ознайомлюються усі учасники освітнього процесу та підписують їх, чим гарантують дотримання норм даних документів. ОПП не передбачено написання кваліфікаційних робіт.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

В СумДПУ імені А.С. Макаренка діє Комісія з питань етики та академічної доброчесності, школа медіаграмотності і академічної доброчесності. Дана комісія регулярно проводить роз'яснювальну роботу, декади академічної доброчесності, різноманітні заходи на тему академічної доброчесності (<https://sspu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist>). Центр забезпечення якості освіти систематично проводить опитування здобувачів та науково-педагогічних працівників щодо дотримання академічної доброчесності (<https://sspu.edu.ua/monitorynh-iakosti-osvity>).

Викладачі під час реалізації ОК, наукові керівники під час написання курсових робіт, наукових робіт докладніше тлумачать студентам принципи академічної доброчесності та необхідність їх дотримання.

В межах вивчення ОК 28 здобувачі освіти більш поглиблено знайомляться із принципами академічної доброчесності, правилами цитувань, оформлення посилань, оформлення бібліографічного опису тощо.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Відповідальність за порушення академічної доброчесності визначається «Кодексом академічної доброчесності» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_6c82c.pdf) та «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_zabezpechennya_ad_2866f.pdf).

За порушення академічної доброчесності передбачається відповідальність усіх учасників освітнього процесу. НПП передбачається відмова у присудженні / позбавлення наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання, позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади, відкликання з розгляду або друку робіт автором яких є порушник і підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності, догана, звільнення з посади.

Здобувачі можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як попередження, повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо), позбавлення академічної стипендії, повторне проходження відповідного освітнього компонента ОП, відмова від надання позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, зниження результатів оцінювання кваліфікаційної роботи, відрахування з університету.

Передбачено скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти

(https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/poryadok_skasuvannya_rishennya_pro_prisudzhennya_s_68444.pdf).

На ОП подібних випадків не відбувалося.

6. Людські ресурси

Продемонструйте, що викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Викладачі, які залучені до реалізації цієї ОПП, мають відповідну кваліфікацію та належний професійний досвід, що дає змогу забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми. Професійна активність НПП здійснюється відповідно до пункту 38 Ліцензійних умов.

Усі НПП проходять стажування у вітчизняних та закордонних ЗВО, мета та завдання стажування пов'язані із забезпеченням наукової, навчально-методичної складових ОК, реалізацію яких забезпечує викладач. Стажування та регулярні курси підвищення кваліфікації сприяють підвищенню професійної компетентності науково-педагогічного складу, і, як наслідок, додає новизни у викладанні дисциплін.

Відповідно до цілей та компетентностей ОПП до кожного ОК розроблено комплекс науково-методичної документації, який забезпечує успішну реалізацію ОПП.

Більшість викладачів програми мають наукові ступені та вчені звання, а також досвід викладання не менше 5 років. Професійність в галузі підсилюється публікаціями у вітчизняних та зарубіжних виданнях, що відповідають науковим інтересам викладача, практична діяльність якого втілена у викладанні тієї чи іншої дисципліни за спеціальністю; участю в наукових та науково-практичних конференціях. Наукові публікації НПП групи забезпечення цієї ОПП пов'язані зі змістовим наповненням їхніх ОК.

Динаміка показників зростання академічної та професійної кваліфікації НПП відповідно до цілей ОПП та змісту навчальних дисциплін, що викладаються, обумовлює обрання за конкурсом на вакантні посади НПП, продовження трудових відносин, розподіл навчального навантаження.

Продемонструйте, що процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму

для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Проведення конкурсного добору в СумДПУ імені А.С. Макаренка регламентується «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СумДПУ імені А.С. Макаренка, укладання та розірвання з ними трудових договорів (контрактів)» (https://sspu.edu.ua/images/2025/docs/polozhennia/poryadok_provedennya_konkursnogo_vidboru_npp_e6655.pdf; https://sspu.edu.ua/images/2025/docs/polozhennia/zmini_do_poryadku_konkursnogo_vidboru_npp_ac80d.pdf). Особи які беруть участь в конкурсі подають Вченому секретарю ЗВО наступні документи: копії документів про освіту, науковий ступінь, вчене звання, список публікацій, документи про підвищення кваліфікації за останні 5 років, висновки про професійні та особисті якості претендента від кафедри, довідку щодо досягнень у професійній діяльності, що зараховуються за останні 5 років, відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності з конкретними зазначеннями не менше 4 досягнень, визначених у пункті 38. Для одержання висновків про особисті та професійні якості відбувається позачергове засідання кафедри в присутності претендента. НПП працівники кафедри, крім того, представляють звіт про виконання умов контракту за попередній період та проводять відкриту лекцію. Рішення про рекомендацію претендента на посаду відбувається таємним голосуванням. кандидатури претендентів розглядаються на вченій раді інституту. Остаточне затвердження відбувається на засіданні конкурсної комісії ЗВО.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Під час проходження практики роботодавці є керівниками практики від баз практики, з ними погоджуються РП зміст та завдання практик.

Роботодавці приймають участь в розробці, оновленні, обговоренні та рецензуванні ОП.

Відбуваються регулярні зустрічі з роботодавцями під час ознайомчих екскурсій, з метою моніторингу змін ринку праці, новітніх досягнень галузі, обговорення ОП тощо.

До аудиторних занять на ОП активно залучаються професіонали-практики, які мають власний передовий досвід у галузі археології та історії.

Так, археологічні дисципліни читають археологи-практики Д. Ступак (Інститут археології НАН України), Є. Осадчий (Інститут прикладної фізики НАН України), які працюють за сумісництвом у СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Крім того, для здобувачів освіти ОП регулярно експертами галузі та професіоналами-практиками читаються гостьові лекції. Зокрема, було прочитано лекції к.іст.н., доц. Вищої школи практичних досліджень (Париж, Франція) В. Ченцовою, д. філос. н., доц. ЧНУ імені Юрія Федьковича М. Шкрібляком, дослідницею історії Швеції М. Траттнер, професором університету Лойола-Мерімаунт у Лос-Анджелесі архімандритом К. Говоруном, д. іст.н., проф. Т. Чухлібом, д.іст.н., проф. Житомирського військового ін-ту ім. С.П.Корольова В. Магасьом, генеалогом В. Волинським.

Професіонали-практики залучаються до підсумкової атестації. - головою ЕК були д.іст.н., проф. С. Падалка, В. Терпентьєв.

Докладніше даний напрям висвітлений у новинах ННІ (<https://history.sspu.edu.ua/news>).

Яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

В СумДПУ імені А.С. Макаренка діють «Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/poryadok_pidvischennya_kvalifikaciyi_v_sumdpu2_6a0b4.pdf) та

«Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_akademichna_mobilnist_ffcd8.pdf), якими регламентується процедура підвищення кваліфікації та стажування НПП.

ЗВО укладено ряд договорів про співпрацю із вітчизняними та закордонними ЗВО та установами (<https://sspu.edu.ua/universitytet/publicna-informatsiia/dohovory>), які дозволяють проходити підвищення кваліфікації та стажування на базі цих закладів.

Наприклад, у 2022-2026 рр. викладачі ОП Ю. Подрез, В. Олійський, О. Жуков, В. Михтуненко, В. Сокирська, С. Моцак, І. Снегірьов, І. Горобець пройшли міжнародне стажування у Батумському державному університеті Шота Руставелі, Університеті Суспільних Наук у м. Лодзь (<https://history.sspu.edu.ua/institut/stazhuvannia-za-kordonom>). Університет оплачує відрядження НПП для проходження стажування.

НПП мають проходити підвищення кваліфікації не рідше одного разу на 5 років. Викладачі мають право вільно обирати місце, напрям, тематику, строки підвищення кваліфікації.

НПП які здійснюють викладання на даній ОП за останні 5 років пройшли підвищення кваліфікації в Україні або закордоном.

Наведіть конкретні приклади заохочення розвитку викладацької майстерності

В ЗВО діє система матеріального та нематеріального заохочення НПП, що стимулює розвиток викладацької майстерності.

Викладачі регулярно проходять підвищення кваліфікації (не рідше одного разу на 5 років), приймають участь в академічній мобільності, під час яких дізнаються про сучасні технології та методи провадження викладацької діяльності, обмінюються досвідом із вітчизняними та іноземними колегами.

Відповідно до «Колективного договору» з метою підвищення мотивації НПП щодо виявлення та реалізації резервів і можливостей підвищення результатів індивідуальної та колективної праці з урахуванням їх ролі у діяльності університету, кваліфікаційно-професійного досвіду, складності виконуваних ними робіт та функцій, рівня

відповідальності та творчої активності запроваджена система преміювання. Під час преміювання, в тому числі враховуються наступні критерії: організація наукових, навчальних та виробничих семінарів, симпозіумів, конференцій, олімпіад, культурно-масових та спортивних заходів на загальнодержавному та міжнародному рівні; успішне практичне втілення інноваційних навчальних, виховних, наукових технологій; захист дисертації; інтенсивність роботи; отримання вченого звання доцента, професора. Діє положення «Про оцінювання результативності діяльності НПП» (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_reytingove_ocinyuvannya_2025__0309f.pdf). НПП які не мають наукового ступеня можуть навчатися в аспірантурі, яка діє за спеціальністю 032, кандидати наук можуть продовжити навчання в докторантурі.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином навчально-методичне забезпечення, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) ОП забезпечують досягнення визначених ОП мети та програмних результатів навчання

Університет має достатні фінансові та матеріально-технічні ресурси для забезпечення досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. ЗВО фінансується за рахунок бюджетних та додаткових коштів. Звіти фінансової служби представлені на сайті (<https://sspu.edu.ua/universytet/publicna-informatsiia/zvity-finansovoi-sluzhby>).

На території ЗВО діє безкоштовний Wi-Fi.

Бібліотечний фонд нараховує близько 1 млн. одиниць зберігання. До складу фонду входять навчальні, наукові, науково-методичні, художні, довідкові, періодичні видання, дисертації, автореферати, неопубліковані документи, видання українською та іноземними мовами. Електронна бібліотека, яка включає електронний каталог, медіатеку, БД повнотекстових видань. Загальна площа Наукової бібліотеки – 1 303,2 м², бібліотека має 6 абонементів, 5 читальних залів на 465 посадкових місць, спеціалізовані фахові відділи. Бібліотека має власний сайт з можливістю безкоштовного доступу до її ресурсів (<https://library.sspu.edu.ua/>). Функціонує університетський репозитарій з доступом до повнотекстових документів (<https://repository.sspu.edu.ua/>). Крім того, кафедри мають власні методичні кабінети у яких представлена необхідна література. Навчально-методичне забезпечення доступне також на платформі Moodle.

У навчальному процесі використовуються: навчальні приміщення оснащені мультимедійним обладнанням, спеціалізовані кабінети, музей.

Наявна соціально-побутова інфраструктура: укриття, гуртожитки, їдальня, стадіон, басейн, спортивна зала, актова зала, медичний пункт.

Продемонструйте, яким чином заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Наявна в Університеті інфраструктура доступна для викладачів та здобувачів і може ними вільно використовуватися для задоволення потреб у навчанні, викладанні та науковій діяльності. В умовах воєнного стану та відключень електроенергії в університеті функціонують генератори, які забезпечують безперебійну роботу онлайн ресурсів закладу. Від роботи генераторів живляться окремі аудиторії, які вільні для використання студентами та викладачами для їхньої діяльності. На території ЗВО діє безкоштовний Wi-Fi.

Усі здобувачі освіти мають доступ до платформи дистанційного навчання Moodle. В Університеті діє вільний доступ до бібліотеки та її ресурсів, зокрема сайту, репозитарію, читального залу тощо. Немає доступу до методичних кабінетів кафедр. Дані ресурси використовуються як науково-педагогічними працівниками так і здобувачами освіти для освітньої та наукової діяльності.

В університеті створені умови для продовження здобуття наступних освітніх рівнів, зокрема навчання в аспірантурі, докторантурі з можливістю захисту у наявних вчених радах (<https://sspu.edu.ua/nauka/strukturni-pidrozdily/aspirantura-ta-doktorantura>; <https://sspu.edu.ua/spetsializovani-vcheni-rady-z-prysudzhennia-doktora-filosofii>). Для виявлення задоволеності здобувачів освітнім середовищем та матеріально-технічною базою проводяться різного роду опитування (<https://www.sspu.edu.ua/monitoringh-iaakosti-osvity>). Функціонують наукові гуртки, науково-дослідні лабораторії.

Опишіть, яким чином освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

ЗВО створює умови для навчальної, науково-дослідної роботи, відпочинку та дозвілля студентів.

У зв'язку із дистанційним навчанням функціонує система Moodle.

Аудиторії обладнані мультимедійними комплексами.

Створена необхідна інфраструктура. Діють різноманітні гурки, спортивні секції та творчі колективи. Забезпечується охорона громадського порядку.

Адміністрація ЗВО тісно взаємодіє із студентським самоврядування, представники якого входять до Вченої ради університету та факультетів.

Для виявлення потреб та інтересів здобувачів у ЗВО проводяться опитування студентів, студентське самоврядування отримує фінансування у розмірі не менш 0,5% власних надходжень ЗВО, під час обговорення та прийняття рішень представники самоврядування вносять свої пропозиції.

Забезпечення безпечності освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів реалізується через діяльність відділу охорони праці, психологічної служби.

Здобувачі освіти та НПП щорічно проходять інструктаж з техніки безпеки, відбуваються навчання з техніки безпеки.

Перед початком практик студенти проходять інструктаж з техніки безпеки. Приміщення університету обладнані пожежними гідрантами, вогнегасниками.

Діяльність психологічної служби спрямована на допомогу всім учасникам навчально-виховного процесу (<https://sspu.edu.ua/psykholohichna-sluzhba>). Працює анонімний телефон «Довіри для студентів», в університеті знаходиться скринька довіри.

В ЗВО популяризується протидія корупції (<https://sspu.edu.ua/universytet/zahalna-informatsiia/zapobihannia-ta-vyivlennia-koruptsii>).

Опишіть, яким чином заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою.

Освітня, організаційна та консультативна підтримка забезпечується шляхом надання індивідуальних консультацій викладачами ОП. Функціонують сайти університету та інституту на яких розміщена необхідна інформація, новини, контактні телефони та електронні адреси служб та адміністрації ЗВО, інституту.

В ЗВО запроваджено електронні кабінети студентів, які містять інформацію про освітній процес та ОК, функціонує електронний розклад. В ЗВО наявні дошки оголошень з метою інформування здобувачів освіти.

В СумДПУ імені А.С. Макаренка працюють органи студентського самоврядування та психологічна служба. Вони надають підтримку зокрема соціально незахищеним категоріям здобувачів. приймають участь у розв'язанні соціальних проблем, сприяють соціальній адаптації студентів, проводять профілактичні заходи, надають психологічну підтримку. В умовах дистанційного навчання психологічна служба регулярно проводить онлайн заняття, тренінги, консультації.

В разі потреби здобувачі можуть звернутися за необхідними консультаціями та підтримкою до куратора академічної групи або директорату.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

СумДПУ імені А.С. Макаренка забезпечує доступність навчальних приміщень для маломобільних груп населення. Вхід до приміщення ЗВО (вул. Роменська, 87 «Факультет іноземної та слов'янської філології») обладнаний стаціонарним пандусом з урахуванням державних будівельних норм. Забезпечено безперешкодний доступ до аудиторій, які знаходяться на першому поверсі: внутрішній пандус, внутрішні двері та коридори приміщень факультету іноземної та слов'янської філології відповідають усім вимогам для обслуговування осіб маломобільних груп. У разі наявності в академічній групі таких осіб, заняття відбуваються на першому поверсі даного корпусу. З метою надання інформаційної підтримки особам з інвалідністю на сайті функціонує розділ «Вільний доступ до університету» (<https://www.sspu.edu.ua/vilnyi-dostup-do-universytetu>).

В ЗВО діють «Положення про порядок навчання та супровід осіб з особливими освітніми потребами» (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/bezbariernist/poryadok_navch_ta_suprovodu_20ce4.pdf), «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з особливими потребами та інших маломобільних груп населення» (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/bezbariernist/poryadok_suprovodu_ec582.pdf) створені з метою належного доступу таких осіб до ЗВО, забезпечення ефективного, безперешкодного доступу по території, повноцінного залучення даних осіб до освітнього процесу з урахуванням їх потреб та можливостей, отримання якісних послуг. Особи з особливими освітніми потребами на ОП не навчаються.

Продемонструйте наявність унормованих антикорупційних політик, процедур реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Політика та процедура врегулювання конфліктних ситуацій регулюються «Статутом» (https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/statut_sumdpu_2022_f1e29.pdf) та «Положенням про розгляд скарг та звернень громадян» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_rozglyad_skart_ta_zvernen_gromadyan_4495d.pdf), «Порядком організації роботи щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень стосовно запобігання корупції» (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/anticorruption/poryadok_organizaciyi_roboti_schodo_zapobigannya_t_71315.pdf).

Студенти можуть звернутися до адміністрації університету із усною або письмовою скаргою або зверненням або під час особистого прийому громадян. Усі звернення реєструються загальним відділом у день їх надходження. Посадові особи ЗВО при розгляді звернень вивчають їх, у разі потреби вимагають у виконавців матеріали, пов'язані з розглядом звернень, направляють членів комісії для перевірки викладених у зверненні обставин, уживають заходи для об'єктивного розв'язання поставлених питань, з'ясовують та усувають причини. В результаті розгляду звернення чи скарги складається мотивований висновок. У випадку зловживання службовим становищем працівниками ЗВО у висновку вказується які міри прийнято у конкретному випадку.

В університеті діє фахівець із запобігання та виявлення корупції (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/zavdannya_ta_obovyazki_8aa85.pdf). Він забезпечує дотримання вимог щодо врегулювання конфлікту інтересів, розробляє і проводить заходи щодо запобігання та виявлення корупції.

В ЗВО функціонує ряд каналів за допомогою яких здобувачі можуть направити свої звернення або скарги: електронна пошта anticorruption@sspu.edu.ua, телефон гарячої лінії, в холі центрального корпусу міститься «Скринька довіри». Крім того, здобувачі можуть звернутися до ректора, зокрема під час особистого прийому громадян, директора інституту, уповноваженої особи з запобігання та виявлення корупції, психологічної служби. Під час реалізації ОП конфліктних ситуацій не виникало.

Відповідно до Плану роботи Університету на 2025–2026 н. р.

(https://sspu.edu.ua/images/2025/docs/info/plan_roboti_25-26_f5ade.pdf) (р. 3.4.) академічна репутація та імідж Університету проводяться заходи щодо запобігання та протидії корупції, серед яких: систематичне роз'яснення чинного законодавства у сфері антикорупції працівникам та здобувачам освіти Університету, відстеження змін в антикорупційному законодавстві та доведення їх до відома працівників та студентів Університету, проведення антикорупційних інструктажів при прийомі на роботу нових працівників тощо. За час існування ОП звернень щодо конфліктних ситуацій не зафіксовано.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі на своєму вебсайті

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП регулюється "Положенням про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка" (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_45175.pdf), "Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка" (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vishchoi_osviti_620e3.pdf), "Положенням про освітні програми у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка" (https://sspu.edu.ua/images/2025/docs/polozhennia/polozhennya_pro_op_2025_32d73.pdf).

До процесу періодичного оновлення активно долучається експертна рада стейкхолдерів, оновлення якої відбулося у вересні 2024 р. (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/nakazy/nakaz_397_28203.pdf)

Яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Локальний моніторинг здійснюють члени робочої групи за участі профільних кафедр. Результати локального моніторингу не менш ніж раз на рік обговорюються на науково-методичній комісії і вченої раді ННІ. Організація та здійснення загально-університетського моніторингу, метою якого є узагальнення та поширення кращих практик у межах ЗВО, своєчасне виявлення негативних тенденцій, допомога у формуванні самозвітів для акредитації ОП і формування фактологічної бази для інституційної акредитації, покладається на Навчальний відділ. Навчальний відділ готує аналітичні матеріали для Науково-методичної ради та Вченої ради за звітами щодо локального моніторингу. Необхідним складником локального та загально-університетського моніторингу є опитування здобувачів освіти, випускників і роботодавців щодо їхньої задоволеності ОП, її компонентами, організацією та забезпеченням освітнього процесу, викладацьким складом. Основними підставами для зміни ОП є: зміни у нормативних документах, які регулюють питання змісту освіти за відповідним рівнем та/або спеціальністю, у тому числі прийняття нових освітніх і професійних стандартів; результати моніторингу, якщо ними встановлено: 1) невідповідність розрахованого навантаження реальному навантаженню здобувача вищої освіти на опанування програми у цілому та/або вивчення навчальних дисциплін; 2) недостатній рівень опанування програмних результатів навчання більшістю здобувачів вищої освіти; 3) недостатню валідність результатів оцінювання; 4) інші факти, які свідчать про недосягнення визначених ОП цілей та/або недотримання вимог стандартів забезпечення якості.

Питання пов'язані із удосконаленням ОП розглядаються спочатку на засіданнях кафедр із залученням стейкхолдерів, студентів, випускників, мінімум один раз на рік.

Останній перегляд ОП відбувся у 2025 р. Відповідно до постанови КМУ «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» № 1021 від 30 серпня 2024 р., внесено зміни до офіційної назви ОП, замінивши шифри спеціальності 032 Історія та археологія і галузі знань 03 Гуманітарні науки на спеціальність В9 Історія та археологія галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки. Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» № 842 від 13.06.2024 р., було внесено доповнення до загальних компетентностей - додано ЗК 11. Відповідно до Постанови КМУ №734 від 21.06.2024 р. «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських» додати ОК «Базова загальновійськова підготовка (теоретична підготовка) / домедична підготовка», внесено зміни до розподілу кредитів ОПП та додано відповідний ОК 06. Відповідно до цих змін було скореговано матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам програми. Дані зміни впроваджені у ОПП затвердженій Вченою радою ЗВО 28 квітня 2025 р.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх пропозиції

беруться до уваги під час перегляду ОП

Здобувачі вищої освіти включені до складу розробників ОП (Ю. Петрушенко). Студенти залучаються до обговорення ОП із представниками роботодавців та інших стейкхолдерів.

Студенти залучаються до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості через представництво у вчених рад університету та інституту, де приймають участь у обговоренні результатів локального моніторингу ОП, мають можливість безпосередньо виступати із пропозиціями щодо її удосконалення. Студенти можуть направити свої пропозиції щодо удосконалення ОП на електронну адресу кафедри історії України. Одним із чинників удосконалення ОП є результати опитування студентів, що слугують додатковою можливістю висловлення думки відповідно якості ОП. Крім того, викладачі проводять індивідуальні бесіди із здобувачами освіти щодо змісту ОК, оцінювання тощо. Під час перегляду ОП пропозиції студентів розглядаються на рівні з пропозиціями інших стейкхолдерів, беруться до уваги та за можливості враховуються.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП?

Діяльність органів студентського самоврядування спрямована на удосконалення навчального процесу та підвищення його якості, забезпечення виховання культури та духовності студентів, зростання у студентської молоді соціальної активності. Органи студентського самоврядування виробляють позиції студентів щодо різних аспектів функціонування СумДПУ імені А.С.Макаренка, забезпечують ефективний зворотній зв'язок, інформують керівництво, посадових осіб та відповідні служби ЗВО щодо прийнятих студентами рішень, сформованої думки студентського загалу. Представники студентського самоврядування входять до складу вчених рад університету та інституту. Студентський ректор бере участь в обговоренні та вирішенні питань освітнього процесу, вносить пропозиції щодо навчальних програм, розвитку матеріальної бази ЗВО, у тому числі, що стосується побуту та відпочинку студентів. На рівні інституту подібні функції має студентський директор. Діяльність студентського самоврядування регламентується «Положенням про студентське самоврядування» (<https://sspu.edu.ua/media/attachments/2019/10/11/stud-samovriaduvannia.pdf>).

Представники студентського самоврядування приймають участь в роботі вченої ради ННІ, відповідно під час розгляду питань забезпечення якості освіти, результатів локального моніторингу ОП, вони беруть участь в його обговоренні, виробленні пропозицій щодо удосконалення та прийнятті рішень. Крім того, із представниками студентського самоврядування обговорюються результати опитувань студентів, вони приймають участь у складанні опитувальників.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

З метою залучення до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, моніторингу якості викладання, прогнозування потреб ринку праці у фахівцях відповідної спеціальності та оцінювання якості їх підготовки функціонує рада стейкхолдерів. До числа розробників ОП включено директора КЗ Сумської обласної ради «Сумський обласний краєзнавчий музей» В. Терентьєва, ІКЗ "Більськ" І. Корост. Представник роботодавців, директор Державного архіву Сумської області Ю. Олійник виступив рецензентом ОП. Представники роботодавців запрошуються на засідання кафедри на яких відбувається розгляд питань пов'язаних із моніторингом або переглядом ОП. Крім того, гарант ОП організовує додаткові зустрічі із роботодавцями, у тому числі під час екскурсій студентів. Представник роботодавців, директор ДАСО Ю. Олійник у 2023 р. був керівником Науково-дослідної практики за спеціальністю від бази практики, директор обласного краєзнавчого музею В. Терентьєв у 2024-2025 рр. був керівником виробничої практики від бази практики та головою екзаменаційної комісії під час складання атестаційного іспиту з історії та археології. Під час організації практик також збираються та обговорюються пропозиції роботодавців. Крім того, роботодавці залучаються до опитувань та анкетувань (https://sspu.edu.ua/images/2026/docs/yakist-osv/opytuvannia/opp_istoriya_ta_arheologiya_49f41.pdf). СумДПУ імені А.С.Макаренка враховує сучасні пропозиції роботодавців до підготовки фахівців, вносить зміни до ОП, працює над оновленням матеріально-технічної бази.

Опишіть практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП (зазначте в разі проходження акредитації вперше)

Університет сприяє працевлаштуванню випускників. Діє відділ працевлаштування, професійно-технічної освіти та додаткових платних послуг, який вивчає ринок праці регіону та збирає інформацію щодо вакантних робочих місць серед потенційних роботодавців. На сайті університету діє сторінка «Працевлаштування випускників» (<https://sspu.edu.ua/universitytet/zahalna-informatsiia/pratsevlashtuvannya-vipusknikiv>). Випускники мають можливість продовжити навчання в магістратурі університету за іншими спеціальностями або в магістратурі інших ЗВО за даною спеціальністю. Гарант ОП та директорат ННІ володіє інформацією щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників і враховує її для підвищення якості освітньої складової ОП. Дана інформація збирається шляхом особистого спілкування із випускниками та проведення опитувань випускників (https://sspu.edu.ua/images/2025/docs/yakist-osvity/opytuvannia/istoriya_ta_arheologiya_9bcf5.pdf). У ЗВО діє Асоціація випускників (<https://sspu.edu.ua/universitytet/zahalna-informatsiia/asotsiatsiya-vipusknikiv>), яка створює умови для спілкування випускників різних років, сприяє розширенню зв'язків із підприємствами, об'єднаннями, поліпшенню змісту освіти.

Продемонструйте, що система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійсненого через опитування заінтересованих сторін

Моніторинг ОП здійснюється на локальному та загально університетському рівнях. Локальний моніторинг здійснюють науково-педагогічні працівники профільних кафедр.

Організація та здійснення загально університетського моніторингу відбувається Центром забезпечення якості вищої освіти СумДПУ імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua/monitorynh-iakosti-osvity>).

Необхідним складником локального та загально університетського моніторингу є опитування здобувачів освіти, випускників і роботодавців щодо їхньої задоволеності ОП, її компонентами, організацією та забезпеченням освітнього процесу, викладацьким складом.

Проведені анкетування встановили систематичне задоволення здобувачів вищої освіти за ОПП Історія та археологія I (бакалаврського) рівня вищої освіти задоволені рівнем викладання, отриманим рівнем знань та вмінь, відкритістю та доступністю викладачів до спілкування (https://sspu.edu.ua/images/2026/docs/yakist-osv/opytuvannia/istoriya_ta_arheologiya_7019a.pdf).

Такі ж відгуки отримані під час зустрічей із роботодавцями та представниками наукової спільноти закордонних ЗВО та анкетування стейкхолдерів (<https://history.sspu.edu.ua/news/zustrich-zi-stejkholderami>);

(<https://history.sspu.edu.ua/news/prodovzhennya-spivpratsi-iz-sumskim-oblasnim-kraeznavchim-muzeem>);

(https://sspu.edu.ua/images/2026/docs/yakist-osv/opytuvannia/opp_istoriya_ta_arheologiya_49f41.pdf).

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та рекомендації з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, які бралися до уваги під час удосконалення відсутні, оскільки ОП проходить первинну акредитацію.

Під час удосконалення ОП враховувалися пропозиції та зауваження акредитації інших ОП, зокрема в університеті та на даній ОП відмовилися від блокового принципу вибіркових дисциплін та запровадили широкий вибір ОК із загального каталогу, збільшено цикл практичної підготовки.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП

Академічна спільнота бере безпосередню участь в обговоренні та схваленні усіх нормативних документів щодо забезпечення якості освіти. Щотижня проводяться ректорати та щомісячно – засідання Вченої ради університету та факультету, засідання кафедр. До числа розробників ОП включено д.іст.н., проф., пров. наук. співробітника, завідувача сектору новітньої історії та політики Інституту історії України НАНУ С. Падалку; к.іст.н., наукового співробітника відділу археології кам'яної доби Інституту історії України НАН України Д. Ступака.

Продемонструйте, що в академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти

Формування культури якості освіти в академічній спільноті Університету здійснюється в різних аспектах: тісна взаємодія академічної спільноти зі стейкхолдерами, що сприяє активізації співпраці учасників освітнього процесу; активізація міжнародної та внутрішньої мобільності здобувачів і НПП; підвищення кваліфікації НПП; участь здобувачів у конференціях, роботі круглих столів, наукових гуртків та проблемних груп, запрошення гостей лекторів, що сприяє їх професійному зростанню; запровадження інновацій в освітній процес; система нагород (відзнак, стипендій, премій тощо) для здобувачів і викладачів; постійна комунікація учасників освітнього процесу, стейкхолдерів (зокрема й шляхом опитування); студентоцентрованість навчання; участь здобувачів у засіданнях вченої ради інституту, університету; забезпечення доступу до інформації, необхідної для ефективної реалізації освітнього процесу, яка постійно оновлюється на сайті інституту, університету, що сприяє прозорості освітнього процесу; популяризація ОП на конференціях, сайтах інституту та університету, соцмережах.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюються права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюють наступні документи СумДПУ імені А.С.Макаренка: Статут, Колективний договір, Правила внутрішнього розпорядку, Контракт, Кодекс академічної доброчесності, Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників; Положення: Про організацію освітнього процесу, Про академічну мобільність студентів, Про порядок оцінювання знань студентів, Про розгляд скарг та звернень громадян, Про комісію з питань етики та академічної доброчесності тощо.

Усі документи перебувають у вільному доступі та оприлюднені на офіційному веб-сайті СумДПУ імені А.С.Макаренка у відповідних розділах (<https://sspu.edu.ua/reiestr-osnovnoi-normativnoi-bazy>).

Наведіть посилання на вебсторінку, яка містить інформацію про оприлюднення ЗВО відповідного проекту освітньої програми для отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

<https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-rik-vstupu-2024>

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі на своєму вебсайті інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

<https://ssp.u.edu.ua/osvitni-prohramy-rik-vstupu-2024>

<https://history.sspu.edu.ua/v9-istoriia-ta-arkheolohiia>

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильні сторони ОП:

- мета ОП відповідає цілям та стратегії ЗВО визначеним Стратегією розвитку Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка до 2032 року
- ОП має чітку структуру, логічну взаємопов'язану систему ОК, яка відповідає предметній області спеціальності та дозволяє реалізувати визначені програмні результати навчання
- тісні зв'язки із роботодавцями та представниками академічної спільноти
- постійний моніторинг та удосконалення ОП із врахуванням думок та позицій усіх зацікавлених сторін
- залучення до реалізації ОП практиків-професіоналів
- широкий блок археологічних дисциплін, який зокрема передбачає всебічне вивчення студентами археології Сумщини
- викладання на ОП здійснюється висококваліфікованими кадрами

Слабкі сторони:

- низький рівень набору здобувачів
- слаборозвинений академічний обмін здобувачів освіти ОП
- невисокий рівень міжнародної мобільності

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективи розвитку ОП у першу чергу співзвучні із Стратегією розвитку Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка до 2032 року, яка насамперед передбачає сприяння особистісному та професійному розвитку успішної особистості студента шляхом удосконалення його природних здібностей, розкриття потенціалу та формування життєвих компетентностей; самореалізації усіх членів університетської спільноти та створенню умов для їхнього постійного розвитку.

Крім того, у найближчій перспективі планується збільшення набору здобувачів на дану ОП, залучення здобувачів ОП до академічних обмінів та міжнародної мобільності. Передбачається удосконалення моніторингу працевлаштування випускників та залучення їх до перегляду ОП.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: ЛЯННОЙ ЮРІЙ ОЛЕГОВИЧ

Дата: 03.04.2026 р.

Таблиця 1. Інформація про освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид освітнього компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Історіографія історичної науки	навчальна дисципліна	<i>OK 26.pdf</i>	2vhBnxKu2ecsi9d6OE5of5AcQvSoQH+HIEs2wdRq2cs=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Науково-дослідна робота історика	навчальна дисципліна	<i>OK 27.pdf</i>	aeb/7Q5dtM9Sfu+kn cgRTzDnMmTZOHT VJPZDxxwLGuc=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Допоміжні історичні дисципліни	навчальна дисципліна	<i>OK 28.pdf</i>	zbq/U1Y6d6AODqH+oNp6zbhK8FhRSBq Kdxv7VoQVIec=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Архівознавство та музеєзнавство	навчальна дисципліна	<i>OK 29.pdf</i>	RRBIPDGilOaPxxKFtaWkTCohHwm1XS8Hepeyd7kLf5Y=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Генеалогія	навчальна дисципліна	<i>OK 30.pdf</i>	c1cOvRzf88o3OmI7c93owqfBiqUE9EZIPVohq29EPNo=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Навчальна археологічна практика	практика	<i>ПП1.pdf</i>	1C3Wks1NZ1szzokVobslXlgV2uWDXQF/N+A7KSTfdZs=	відповідно до укладених договорів із базами практик
Навчальна етнографічна практика	практика	<i>ПП2.pdf</i>	xDMBgPJViTP6EFMRcyfPp17AuCmvAzFcfJfZ63FJEEk=	відповідно до укладених договорів із базами практик
Навчальна музейна практика	практика	<i>ПП3.pdf</i>	TthQ+Qz5P3PM9jxt6kfYx2pEsuG2WBhNcbKdOKoYpHE=	відповідно до укладених договорів із базами практик
Навчальна архівна практика	практика	<i>ПП4.pdf</i>	AVFQsj2ISYfIPNOkiRnLPGJwrwZM7M29fiQ3oDj4FY=	відповідно до укладених договорів із базами практик
Історія стародавнього Сходу	навчальна дисципліна	<i>OK 19.pdf</i>	eYOapoKc8DodBqGhRi34eqTNqWhFKDaJcHiRiJlwZNA=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Виробнича практика	практика	<i>ПП5.pdf</i>	muico0NrvlQhqbf4TGEHX9Y4GSSul5o1dLQogBel7mI=	Відповідно до укладених договорів із базами практик
Теорія і практика археологія	навчальна дисципліна	<i>OK 18.pdf</i>	OFOjkaBWBq46joGBFz/kFwT7UgohYLIVqD7+UvBMsRs=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Експериментальна археологія	навчальна дисципліна	<i>OK 16.pdf</i>	uBrJilZkbiT3WbDYmLKI/HIHewpDINiauGrqfNHLxz8=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Іноземна мова	навчальна дисципліна	<i>OK 1.pdf</i>	NWtFQeYaPZNhFFhX1BDgjBU+p9rlLFVojYb828b3DgM=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Філософія	навчальна дисципліна	<i>OK 2.pdf</i>	NVuV8GNPVHxl/NV oL4Nm5PYibIQdPiuSxgZ2ssTBUME=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Українська мова за професійним спрямуванням	навчальна дисципліна	<i>OK 3.pdf</i>	nyF/iwwYhzRM1Q36Ksrh1LvnWPJy7aXnkKMTbU3YLGw=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Модерна історія країн Європи та Америки	навчальна дисципліна	<i>OK 23.pdf</i>	ju+O7sDdlHv/CTXObUOyRcA5oEliuTUnvT5MGvoXLhI=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти

Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки	навчальна дисципліна	<i>OK 24.pdf</i>	hMAS7CG4yD55Pzwgf2IHrNk7rL8syRRvzDau4yuQvfQ=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Історія Центральної і Східної Європи	навчальна дисципліна	<i>OK 25.pdf</i>	yKkDGIgoa0oazU5Uu+EBfsPYKAvzK3ZdjPCT5moL5UM=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Історія античності	навчальна дисципліна	<i>OK 20.pdf</i>	ZeoOiASz+kmrGIZZUMs/SkOz4Vy+43FtobVmOyTeDfI=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Історія середніх віків і раннього нового часу	навчальна дисципліна	<i>OK 21.pdf</i>	vwEey/9dzWuddufmAZzdHANo+z9yHwFSMt+nwvPvSx4=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Історія середньовічного Сходу	навчальна дисципліна	<i>OK 22.pdf</i>	9Pnf+PqE/R9W5OE325dWEyuQOaECPFq1RGoKKRsoIVs=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Інформаційно-комунікаційні технології	навчальна дисципліна	<i>OK 4.pdf</i>	Lwe2NcifCsL+6pP7hinZxd8oVNeOZ7BxQmgzAVOoZRI=	Комп'ютерний клас, персональні комп'ютери, вихід у глобальну мережу, браузері: Google Chrome, Opera, Chromium, Mozilla Firefox, інші, офісні пакети Microsoft Office, Libre Office.
Фізичне виховання	навчальна дисципліна	<i>OK 5.pdf</i>	EpZ6jhwCHm64uUWSJZBv8SqXoPIH/SzMSGriOpngdoE=	спортивна зала, стадіон, басейн
Давня історія України	навчальна дисципліна	<i>OK 6.pdf</i>	jOqVxxxW4pNu400mplLCDuIl+qO2GNCZgyeoCpPfcwE=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Середньовічна та ранньомодерна історія України	навчальна дисципліна	<i>OK 7.pdf</i>	pzjfbYSI2Ac5lmCon6xyOBrm4Sf4wpOMcVgcCGaAKg=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Модерна історія України	навчальна дисципліна	<i>OK 8.pdf</i>	yiyJ//2LidyCNR4qW5gbNZB1P+Awn7Wexs4s2pNUZ+o=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Новітня історія України	навчальна дисципліна	<i>OK 9.pdf</i>	jUKT1KMR/XKwY6aRxdCYS3vvXKYKkk9C3ehC2oEZodg=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Україна в сучасних міжнародних відносинах	навчальна дисципліна	<i>OK 10.pdf</i>	LEoGFrQx//oRkreAdAeSU4FD4tH27WHPtKBJncpE144=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Історія релігії в Україні	навчальна дисципліна	<i>OK 11.pdf</i>	cUrba+J2cs+zdg7Zftb93mbgGlf+JnIZC79EjhNnq/Q=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Археологія	навчальна дисципліна	<i>OK 12.pdf</i>	j7qziM+bUfQWtx8IXFWFQhXOjhoWb/UkoZTQJP5YRjs=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Археологія Сумщини	навчальна дисципліна	<i>OK 13.pdf</i>	RcmJjsaPnqFgtibJB7wIZJrqla1AoIwYIFwCMG8hcX4=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Методика польових археологічних досліджень	навчальна дисципліна	<i>OK 14.pdf</i>	bdl3qhgrpRpm1OuuOSYmydhYok2CJosNpVbiPARnlQQ=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Охорона археологічних пам'яток	навчальна дисципліна	<i>OK 15.pdf</i>	gY1qrP/BAZO3yvMH1np0LA3iQNW1oGb7T91KtsMrJtw=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Методи природничих наук в археології	навчальна дисципліна	<i>OK 17.pdf</i>	t9ADK+UaMAosFA1Op7brr1hZPdR+UfKLpI3KHx8zipo=	ноутбук, мультимедійний комплекс

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про відповідність НПП освітнім компонентам

ID викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування відповідності освітньому компоненту (кваліфікація, професійний досвід, наукові публікації)
439888	Ступак Дмитро Вікторович	Старший викладач, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Київський державний університет культури і мистецтв, рік закінчення: 1998, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 045299, виданий 12.12.2017	1	Методика польових археологічних досліджень	Київський державний університет культури і мистецтв. Культурологічний факультет. Спеціальність – музейна справа та охорона пам'яток історії та культури. Кваліфікація спеціаліста - музеєзнавець Диплом: ЛП ВС № 011527 Кандидат історичних наук. Історичні науки – 07.00.04 – археологія. Тема дисертації: «Технології розщеплення кременю фінальнопалеолітичних і мезолітичних культур Українського Полісся». Захищена в Інституті археології НАН України 10 жовтня 2017 р. Диплом: ДК № 045299 від 12 грудня 2017 р. 1. Ступак, Д. В. 2022. Пошуки палеоліту та їх перспективність в українській частині басейну Сейму. Consensus, 4, с. 5-13. 2. Чабай, В, Дудник, Д., Ступак, Д., Весельський, А. 2022. Польові дослідження верхньопалеолітичної стоянки Бармаки у м. Рівне. В: Болтрик, Ю. В. (гол. ред.). Археологічні дослідження в Україні 2020. Київ: ІА НАН України, с. 273-278. 3. Ступак, Д.В. Ступак, А.В. 2023. Орнаментовані знаряддя з органічних матеріалів мезоліту-неоліту басейну Десни. Consensus, 2, с. 19-31. 4. Ступак, Д., Сілаєв, О., Ільчишин, З. 2024. Крем'яна колекція стоянки Підкамінь-Монастир із досліджень 2019 року. Матеріали і дослідження з археології

						<p>Прикарпаття і Волині, 28, с. 370-390.</p> <p>5. Ступак, Д. В., Ступак, А. В. 2023. Кістяний виріб з Телячого острова (м. Чернігів). Кам'яна доба України, 22, с. 172-181.</p> <p>6. Ступак, Д.В. 2024. Кам'яна сировина верхньопалеолітичних пам'яток басейну Середньої Десни. Особливості використання. Археологія & Фортифікація, 1, с. 252-254.</p> <p>7. Stupak, D., Chabai, V., Veselsky, A. & Hrytsenko, V. Barmaky: artefacts from organic materials & adornments. 2025, p. 293-313. в: Chabai, V., Maier, A. (eds): Barmaky: Epigravettian in Volhynia. The Cologne Prehistory Series, July 2025, 409 p.</p>	
7315	Чикалова Марина Миколаївна	Завідувач кафедру, доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	<p>Диплом спеціаліста, Одеський державний університет ім. І.І. Мечникова, рік закінчення: 1985, спеціальність: Англійська мова і література, Диплом кандидата наук ДК 014054, виданий 31.05.2013, Атестат доцента 12ДЦ 046893, виданий 25.02.2016</p>	13	Іноземна мова	<p>Одеський державний університет імені І.І. Мечникова, 1985 р. спеціальність: Англійська мова і література кваліфікація: філолог, викладач, перекладач (Диплом МВ № 899574) Кандидат педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки (Диплом ДК № 014054, 31.05.2013 р. – Вид. Атестаційною комісією Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України)</p> <p>Тема дисертації «Організаційно-педагогічні засади підготовки менеджерів міжнародного туризму в університетах Туреччини». Доцент кафедри іноземних мов (Атестат доцента 12 ДЦ № 046893 від 25 лютого 2016 р. – Рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і Науки України Стажування Кафедра іноземних мов Сумського національного аграрного університету 3 02 жовтня 2023 р. по листопада 2023 р. в обсязі 180 год. – 6</p>

кредитів ЄКТС (п. 11 Положення про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних та педагогічних працівників Сумського НАУ). (Довідка видана 23.11.2023 № 2453)

1. Чикалова, М. Актуалізація розвитку soft, hard та meta skills як мотиваційний аспект ефективного фахового зростання при вивченні іноземних мов у студентів, які навчаються за напрямом підготовки «туризм» [Текст] / М. Чикалова, О. Сидоренко, Л. Корж-Усенко // Наукові інновації та передові технології (Серія «Педагогіка»). – Київ, 2022. – № 5 (7). – С. 144 – 155. Інтернет-присутність: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/issue/view/54>. Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus, міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible. – (категорія Б)

2. Чикалова М. Особливості освітнього процесу в умовах повномасштабних бойових дій. Український педагогічний журнал. Вип. 3. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2023. № 2. С. 13-22. <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/673> Наукове видання належить до переліку наукових фахових видань України категорії «Б», Google Scholar, Index Copernicus, ERIH Plus, Research Bible, зареєстроване в міжнародній системі CrossRef.

3. Чикалова, М. (2024). Навчання під обстрілами: виклики і можливості для освітньої сфери. EUROPEAN HUMANITIES STUDIES: State and Society, 1(1), 66-81.

<https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2024.1.05> - (Міжнародне видання (Польща) European Humanities Studies: State and Society, видане в межах спільного Гранту СЄП (Україна - Франція) та БФ "Освіта: сьогодні" включене до наукометричних баз Index Copernicus International) – категорія Б.

4. Hnatyshena, I (Hnatyshena, Iryna); Petrenko, O (Petrenko, Oksana); Dobrovolska, N (Dobrovolska, Nataliia); Frumkina, A (Frumkina, Aryna); Chykalova, M (Chykalova, Maryna). Application of the Moodle Learning Platform in Teaching Foreign Languages / AD ALTA Journal of Interdisciplinary research. Vol. 14, issue 1, p.18-22, Special issue (SI), 2024. Indexed 14.02.2024 - Web of Science. Інтернет-присутність: Indexed 14.02.2024 <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001156490800001>

5. Чикалова, М. (2025) Адаптація освітніх програм іншомовної компетенції закладів вищої освіти України під час кризових ситуацій в умовах євроінтеграції. Innovations in education and science in the context of European integration: Scientific monograph. Volume 1. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2025, сс.367-381. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-557-0-18> Інтернет-присутність: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/604/16238/34280-1>

6. Чикалова, М. (2025) Формування критичного мислення як провідної компетентності в умовах інтерактивного навчання англійської мови у зво. Наукові інновації та передові технології. (Серія «Педагогіка») : журнал. No 8 (48)

						2025, сс. 2332-2343. DOI https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-8(48)-2332-2343 . Інтернет-присутність: http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/issue/view/384/488	
231304	Горобець Ігор Володимирович	Доцент, к. істор. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Київський університет ім. Тараса Шевченка, рік закінчення: 1994, спеціальність: історія, Диплом кандидата наук ДК 002307, виданий 13.01.1999, Атестат доцента 02ДЦ 013852, виданий 22.12.2006	20	Модерна історія країн Європи та Америки	Київський університет ім. Тараса Шевченка, 1994, Спеціальність: історія, Кваліфікація: історик, викладач історії Кандидат історичних наук, спеціальність 07.00.02- Всесвітня історія. Тема кандидатської дисертації: «Територіальні і прикордонні проблеми у відносинах між Індією і Пакистаном 50-60 рр. ХХ ст.» (ДК №0023077, виданий 13.01.1999 р. Вищою Атестаційною Комісією України) Доцент кафедри міжнародних відносин (02ДЦ №013852 від 22 грудня 2006 р., виданий МОН України) Стажування Київський міжнародний університет, за напрямком «Проблеми взаємозв'язку історії та міжнародних відносин», 16 вересня 2020 р. – 27 жовтня 2020 р., 6 кредитів (180 год.) 1. Igor V. Horobets, Andrey Yu. Martyinov, Elena A. Braychevskaya, Irina M. Krupenya, Iryna Yu. Sliusarenko. Political culture and identity politics in the Ukrainian society// Journal of Community Positive Practices. Volume 22, Issue SpecialIssue, Pages 65 - 81. 2022. (Scopus) ISSN 15828344 https://ideas.repec.org/a/cta/jcppxx/si226.html 2. Braichevska, O., Sliusarenko, I., Krupenya, I., & Horobets, I. (2024). Evolution of the policy of the Republic of Finland regarding NATO membership (1994–2023). European Politics and Society, 1–17. (Scopus)

						<p>ISSN23745118 https://doi.org/10.1080/23745118.2024.2324893 3. Горобець І., Мартинов А. Культурний спадок європейської цивілізації як предмет науково аналізу // Сіверянський літопис. № 5- 2021. – С 183-191. (Copernicus) https://sl-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/211 4. Горобець І., Мартинов А. Європейський скептицизм і популізм за умов трансформації процесу європейської інтеграції // Консенсус.-2023.- № 2. – С. 157-171. https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/69 5. Горобець І.В., Мартинов А.Ю. Екологічна модернізація економік Європейського Союзу за умов політичних і фінансових обмежень. Консенсус. № 3. 2023. С.18 -27. https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/71/68</p>	
543642	Жуков Олександр Володимирович	Доцент, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2005, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Історія. Практична психологія, Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2006, спеціальність: 000005 Педагогіка вищої школи, Диплом кандидата наук ДК 006098, виданий 17.05.2012, Атестат</p>	16	Історія стародавнього Сходу	<p>Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка 2005; Спеціальність: педагогіка і методика середньої освіти. Історія. Практична психологія Кваліфікація: вчитель історії, практичний психолог в закладах освіти Сумський державний педагогічний університет ім.А.С.Макаренка 2006 р. Спеціальність: педагогіка вищої школи Кваліфікація: викладач вищих навчальних закладів. Кандидат історичних наук, спеціальність 07.00.02 – всесвітня історія Тема дисертації: «Російсько-британське суперництво на Далекому Сході, 1891-1902 рр.» Диплом кандидата наук ДК №006098, виданий</p>

доцента АД
013258,
виданий
20.06.2023

Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України від 17.05.2012 р.
Доцент кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін, атестат доцента (присвоєно вченою радою СумДПУ імені А.С.Макаренка, протокол № 10 від 24.04.23 р.)
Підвищення кваліфікації (наукове стажування) за програмою «Розвиток міждисциплінарних досліджень інституціональної історії у сфері зовнішньої політики, права, публічного управління та міжкультурної комунікації (порівняльний досвід Грузії та України)», Батумський державний університет імені Шота Руставелі, (6 кредитів ECTS / 180 годин, з 16 жовтня по 30 грудня 2023 р., Сертифікат про підвищення кваліфікації).
Батумський державний університет імені Шота Руставелі
Сертифікат про участь в рамках наукового стажування «Transacademia: Програма розвитку міждисциплінарних досліджень, академічної співпраці та інноваційних підходів в освіті» 23 січня 2026 року 6.0 кредитів (180 год)
Подрез Ю.В., Жуков О.В. Стратегічне партнерство між КНР, ЄС і США у сфері енергетики й міжнародної охорони довкілля (2000 – 2016 рр.). Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія : Історичні науки. 2022. Том 33(72). № 1. С. 157 – 161.
URL:<https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/173>
http://hist.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/1_2022/23.pdf
Михтуненко В., Жуков О. Кавказький регіон у системі національного супротиву колоніальній політиці Російської імперії в

						<p>першій половині 19ст. Консенсус, 2, 112-130. https://doi.org/10.31110/consensus/2025-02/112-130</p> <p>Михтуненко В.В., Жуков О.В. Бухарський емірат як інструмент та простір реалізації колоніальної стратегії Російської імперії. Гілея, 2025, Вип. 205-206 (№3-4). С. 130-135.</p> <p>Жуков О.В. Сирійський напрямок зовнішньої політики США у 2013 – 2017 рр.: стратегія адміністрації Барака Обами. Консенсус. Суми, 2025. № 3., С. 172-180. https://doi.org/10.31110/consensus/2025-03/172-180</p> <p>Жуков О.В. Проксі-війни як виклик міжнародній безпеці: від Сирії до України. Вісник науки та освіти. Серія Історія та археологія № 10(40). С. 2695-2704. https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-10(40)-2695-2704</p>	
543642	Жуков Олександр Володимирович	Доцент, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2005, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Історія. Практична психологія, Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2006, спеціальність: 000005 Педагогіка вищої школи, Диплом кандидата наук ДК 006098, виданий 17.05.2012, Атестат доцента АД 013258, виданий 20.06.2023</p>	16	Історія античності	<p>Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка 2005; Спеціальність: педагогіка і методика середньої освіти. Історія. Практична психологія</p> <p>Кваліфікація: вчитель історії, практичний психолог в закладах освіти</p> <p>Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка 2006 р. Спеціальність: педагогіка вищої школи</p> <p>Кваліфікація: викладач вищих навчальних закладів. Кандидат історичних наук, спеціальність 07.00.02 – всесвітня історія</p> <p>Тема дисертації: «Російсько-британське суперництво на Далекому Сході, 1891-1902 рр.».</p> <p>Диплом кандидата наук ДК №006098, виданий Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України від 17.05.2012 р. Доцент кафедри</p>

всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін, атестат доцента (присвоєно вченою радою СумДПУ імені А.С.Макаренка, протокол № 10 від 24.04.23 р.)
Підвищення кваліфікації (наукове стажування) за програмою «Розвиток міждисциплінарних досліджень інституціональної історії у сфері зовнішньої політики, права, публічного управління та міжкультурної комунікації (порівняльний досвід Грузії та України)», Батумський державний університет імені Шота Руставелі, (6 кредитів ECTS / 180 годин, з 16 жовтня по 30 грудня 2023 р., Сертифікат про підвищення кваліфікації).
Батумський державний університет імені Шота Руставелі Сертифікат про участь в рамках наукового стажування «Transacademia: Програма розвитку міждисциплінарних досліджень, академічної співпраці та інноваційних підходів в освіті» 23 січня 2026 року 6.0 кредитів (180 год)
Подрез Ю.В., Жуков О.В. Стратегічне партнерство між КНР, ЄС і США у сфері енергетики й міжнародної охорони довкілля (2000 – 2016 рр.). Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія : Історичні науки. 2022. Том 33(72). № 1. С. 157 – 161.
URL:<https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/173>
http://hist.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/1_2022/23.pdf
Михтуненко В., Жуков О. Кавказький регіон у системі національного супротиву колоніальній політиці Російської імперії в першій половині 19ст. Консенсус, 2, 112-130. <https://doi.org/10.31110/konsensus/2025-02/112-130>

						<p>Михтуненко В.В., Жуков О.В. Бухарський емірат як інструмент та простір реалізації колоніальної стратегії Російської імперії. Гілея, 2025, Вип. 205-206 (№3-4). С. 130-135.</p> <p>Жуков О.В. Сирійський напрямок зовнішньої політики США у 2013 – 2017 рр.: стратегія адміністрації Барака Обами. Консенсус. Суми, 2025. № 3., С. 172-180. https://doi.org/10.31110/consensus/2025-03/172-180</p> <p>Жуков О.В. Проксі-війни як виклик міжнародній безпеці: від Сирії до України. Вісник науки та освіти. Серія Історія та археологія № 10(40). С. 2695-2704. https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-10(40)-2695-2704</p>	
95347	Снегірьов Ігор Олександрович	Доцент, к. філос. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Історія і правознавство, Диплом кандидата наук ДК 029013, виданий 11.05.2005, Атестат доцента 12ДЦ 020422, виданий 30.10.2008</p>	18	Філософія	<p>Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2000 р. Спеціальність історія та правознавство; Кваліфікація: викладач історії та права в середній школі. Кандидат філософських наук, спеціальність 09.00.09 – філософія науки; тема дисертації «Роль еволюційно-синергетичної парадигми в осмисленні соціуму». (Диплом кандидата наук ДК №029013 від 11.05.2005р., виданий МОН України)</p> <p>Доцент кафедри філософії та соціології. (Атестат доцента 12ДЦ №020422 від 30.10.2008р., виданий МОН України) Підвищення кваліфікації (наукове стажування) Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 6 кредитів ECTS / 180 годин, з 20.05.2024 по 28.06.2024р., Довідка про проходження підвищення кваліфікації (стажування). Батумський державний</p>

університет імені
Шота Руставелі
Сертифікат про участь
в рамках наукового
стажування
«Transacademia:
Програма розвитку
міждисциплінарних
досліджень,
академічної співпраці
та інноваційних
підходів в освіті»
23 січня 2026 року
6.0 кредитів (180 год)

1. Ihor A. Sniehyrov,
Inna A. Plakhtiienko,
Yurii V. Smiianov. The
main leitmotifs of
chinese medicine in the
context of the
development of modern
science // Wiadomości
Lekarskie is abstracted
and indexed in:
Pubmed/medline,
Scopus, Embase, Index
Copernicus, Polish
ministry of science and
higher education,
Polish medical
bibliography. - Vol.
LXXIII, ISSUE 5, MAY
2021. - P. 1000-1004.
(Scopus)
[https://wiadlek.pl/wp-
content/uploads/archiv
e/2021/WLek20200513
0.pdf](https://wiadlek.pl/wp-content/uploads/archiw_e/2021/WLek202005130.pdf)

2. Рідей Н., Цимбал С.,
Снегірьов І., Фендьо
О., Ходунова В.
Актуальні проблеми у
сфері цивільного
захисту: дотримання
стратегій
інноваційного
розвитку економіки
України // Фінансово-
кредитна діяльність:
проблеми теорії та
практики. – Том 4
(45), (2022). – С. 416-
424. (Web of
Science, Copernicus
Польща)
[https://fkd.net.ua/inde
x.php/fkd/article/view/
3823](https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3823)

3. Ridei, Natalia;
Tytova, Natalia;
Snegirew, Igor;
Tsymbol, Svitlana;
Khodunova, Victoriia.
Socio-cultural forms of
sustainable
harmonization of
civilizational
perspectives in political
discourse:
implementation in
public administration
and management in
Ukraine// SYNESIS.
Volume 15. OCT-DEC
2023. P. 360-373
[https://www.webofscie
nce.com/wos/woscc/ful
l-
record/WOS:00106981
9600016?
SID=EUW1EDoC77zuk](https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001069819600016?SID=EUW1EDoC77zuk)

						<p>71xMDAqr5So5Lq 4. Снегірьов І. О. Концепції соціального розвитку в контексті теорії самоорганізації. Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія Філософія. Випуск 817. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2022. С. 135-145. https://ideas.repec.org/a/cta/jcprxx/si226.html</p> <p>5. Снегірьов І. О. Теоретико-методологічні патерни нелінійного розуміння соціальних систем та історичного процесу. Консенсус (2). 2022. С. 91-109. https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/22</p> <p>6. Снегірьов І. О. Осмислення соціального розвитку через призму еволюційно-синергетичної концепції. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2023. № 5-6 (129-130). С 53-66. http://www.innovpedagogogy.od.ua/archives/2023/62/part_1/62-1_2023.pdf</p>	
104046	Моцак Світлана Іванівна	Завідувач кафедри, доцент, к. пед. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 1999, спеціальність: 010103 Історія, психологія, Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2005, спеціальність: 000005 Педагогіка вищої школи, Диплом кандидата наук ДК 002123, виданий 22.12.2011, Атестат доцента 12ДЦ 042426, виданий 28.04.2015</p>	18	Історія середніх віків і раннього нового часу	<p>Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка, 1999 р. Спеціальність: Історія, психологія Кваліфікація: вчитель історії та практичний психолог в закладах освіти</p> <p>Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, 2005 р. Спеціальність: Педагогіка вищої школи Кваліфікація: викладач вищого навчального закладу Кандидат педагогічних наук, спеціальність 13.00.02 – теорія та методика навчання (історія та суспільствознавчі дисципліни) Тема кандидатської дисертації: «Методичні основи організації позаурочної роботи з історії в профільних класах» Диплом</p>

ДК № 002123
Рішення Атестаційної
колегії від 22 грудня
2011 року,
м.Київ

Доцент кафедри
методики викладання
суспільних дисциплін
Диплом 12ДЦ №
042426,
Міністерство освіти і
науки, Рішення
Атестаційної колегії
протокол № 2/02-D
Підвищення
кваліфікації (наукове
стажування)
Український
державний
університет імені
Михайла
Драгоманова,
(6 кредитів ECTS / 180
годин, з 20.05.2024 по
28.06.2024р.
Батумський
державний
університет імені
Шота Руставелі
Сертифікат про участь
в рамках наукового
стажування
«Transacademia:
Програма розвитку
міждисциплінарних
досліджень,
академічної співпраці
та інноваційних
підходів в освіті»
23 січня 2026 року
6.0 кредитів (180 год)
1.Крупеня І.М., Моцак
С.І., Гаврилишин
П.М. Політологічний
аналіз
багатовікової агресії
Московії/Росії проти
своїх сусідів.
Політологічний
вісник : збірник
наукових праць /
голов. ред. В.Ф. Цвях;
Київський
національний
університет імені
Тараса Шевченка.
Випуск 96. 2025. С.
132–144.
DOI:
<https://doi.org/10.17721/2023.90.132-144>
URL:
<https://zpv.knu.ua/index.php/pb/index>
2.Моцак С.І.
Маринченко Г.М.,
Формування
критичного мислення
студентів під час
дистанційного
навчання.
Міжнародний
науковий
журнал «Грааль
науки» № 4. (2021):
с.463-467.
(Copernicus)
URL:<https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/grail-of->

						<p>science/article/view/12312</p> <p>3.Hrebeniuk L., Motsak S., Ruzhytskyi V., Kalabska V, & Tepla O. (2022). Students' preparation for international cooperation in distance learning with role-playing, Education and Upbringing of Youth in New Realities: Perspectives and Challenges, Youth Voice Journal Vol. IV pp. 17-30. . London,2022 (Scopus) (у співавторстві , авт. внесок - 0,2 др.арк.) ISBN (ONLINE): 978-1-911634-60</p> <p>4.Mykhtunenko, V., & Motsak, S. (2021). States of the 'Weimar Triangle' in Modern International Relations System. Eminak: Scientific Quarterly Journal, (4(32), 202-210. https://doi.org/10.33782/eminak2020.4(32).480 (0,7 д.а., фахове видання, Web of Science)</p> <p>5.Motsak Svetlana, Dubrovina Irina. The author's methodology of search and research activities in history. Problems of the development of humanitarian and artistic education monograph edited by prof. Oleg Mykhailychenko, 2023, S.32-52 (розділ у англ. монографії)</p> <p>6.Motsak S. General cultural training of students of Ukrainian higher education. Теоретичні питання української культури та музичного мистецтва. Монографія за ред. проф. Михайличенка О.В. Бо Бассен/ Німеччина: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2022. С. 192-201. (1,5 др.арк.)URL:https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=5p477dcAAAAJ https://www.twirpx.com/file/3747435/</p>	
293547	Оліцький В`ячеслав Олександрович	Завідувач кафедри, доцент, к.істор. н., Основне місце	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом бакалавра, Сумський державний педагогічний університет ім.	4	Генеалогія	магістр Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка 2013

роботи	<p>А.С. Макаренка, рік закінчення: 2012, спеціальність: 030301 Історія, Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2013, спеціальність: 030301 Історія, Диплом магістра, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, рік закінчення: 2023, спеціальність: 041 Богослов'я, Диплом кандидата наук ДК 045893, виданий 01.02.2018, Атестат доцента АД 015730, виданий 26.06.2024</p>			<p>Історія історик, викладач історії СМ № 45765871 кандидат історичних наук 07.00.01 – історія України Репресії проти православної церкви на Сумщині у 1920–1930-ті роки ДК № 045893 1 лютого 2018 р. Запорізький національний університет</p> <p>доцент кафедри історії України АД №015730 Міністерство освіти і науки України Підвищення кваліфікації Університет суспільних наук у місті Лодзь Сертифікат № 2022/01/007 «Міжнародні проєкти: написання, аплікування, управління та звітність» 19 січня 2022р. 6.0 кредитів (180 год.) Батумський державний університет імені Шота Руставелі Сертифікат про участь в рамках наукового стажування «Transacademia: Програма розвитку міждисциплінарних досліджень, академічної співпраці та інноваційних підходів в освіті» 23 січня 2026 року 6.0 кредитів (180 год) 1. Оліцький В. Духовенство Сумської єпархії в умовах соціальних трансформацій пізнього сталінізму. Емінак. 2024. № 4 (48). С. 42–58. (Scopus, Web of Science) https://doi.org/10.33782/eminak2024.4(48).750 2. Olitskyi V. Manifestations of the conflict between the monk community of the Hlynska hermitage with the soviet authority at the end of the 1950s – the beginning of the 1960s. Skhidnoievropeiskyi Istorychnyi Visnyk [East European Historical Bulletin]. 2025. Issue 34. P. 115–124.</p>
--------	---	--	--	---

						<p>https://doi.org/10.24919/2519-058X.34.324621 (Scopus, Web of Science)</p> <p>3. Оліцький В. Православний єпископат України в умовах хрущовської антирелігійної кампанії. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. 2025. Вип. 52. С. 87–93. https://doi.org/10.31652/2411-2143-2025-52-87-93 (Web of Science)</p> <p>4. Olitskyi V. Agent-operational activities of Soviet special services in the monastic community of the Hlynka pustyn (mid-1950s). Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. 2025. Вип. 54. С. 155–160. https://doi.org/10.31652/2411-2143-2025-54-155-160 (Категорія А, Web of Science)</p> <p>5. Оліцький В. Духовенство Сумської єпархії в умовах соціальних трансформацій хрущовської доби. Емінак. 2025. № 4 (52). С. 174–191. https://doi.org/10.33782/eminak2025.4(52).826 (Scopus, Web of Science)</p> <p>6. Оліцький В. Економічне становище міського парафіяльного духовенства Українського екзархату другої половини ХХ століття. Українські історичні студії. 2025. Вип. 17(59). С. 159–166. https://doi.org/10.24919/3083-6158.17/59.17</p> <p>7. Оліцький В. Економічне становище сільського парафіяльного духовенства Українського екзархату другої половини ХХ століття. Вісник аграрної історії. 2025. Вип. 51–52. С. 144–155. https://doi.org/10.31392/VAN-2025.51-52.11</p>	
543646	Чижов	Старший	Навчально-	Диплом	о	Допоміжні	магістр

	Олександр Ігорович	викладач, Основне місце роботи	науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2006, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Історія, Диплом кандидата наук ДК 045318, виданий 12.12.2017	історичні дисципліни	Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка 2006 “Педагогіка і методика середньої освіти. Історія” магістр педагогічної освіти, викладач історії СМ № 29992294 кандидат історичних наук 26.00.01 – теорія та історія культури (історичні науки) Розвиток культурно-просвітніх закладів на Сумщині (кін. 30-х рр. XX ст. – поч. XXI ст.) ДК № 045318 12 грудня 2017 р. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, м. Київ Підвищення кваліфікації 1. ТОВ «Всеосвіта», свідоцтво NJ745421 від 14.05.2021, курси підвищення кваліфікації «Формування професійних комунікативних навичок викладачів фахової передвищої освіти в контексті розвитку нейролінгвістичного програмування (НЛП) освітнього середовища», 1 кредит ECTS/ 30 годин; 2. Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, свідоцтво про підвищення кваліфікації ПК №02125510/002504-22 від 28.10.2022, реєстраційний № 687, підвищення кваліфікації за програмою 011 Освітні, педагогічні науки. «Викладач історії України», 1 кредит ECTS/ 30 годин; 3. Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, свідоцтво ПК № 02125510/002662-23 від 31.03.2023, реєстраційний № 863, програма підвищення кваліфікації 011 Освітні, педагогічні науки. «Викладач всесвітньої історії», 1 кредит ECTS/30 годин; 4. ВСП «Вінницький
--	--------------------	--------------------------------	--	---	----------------------	---

						<p>соціально-економічний інститут ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» спільно з освітньою платформою ГО «Соціальна перспектива», сертифікат №SPVNUA-3-3657 від 06.03.2024, дистанційний курс «Інклюзивне освітнє середовище та доступність у освітньому процесі», 1 кредит ECTS/30 годин;</p> <p>5. ТОВ «Всеосвіта», свідоцтво YW728689 від 16.12.2024, вебінар «Топ-5 інновацій в навчанні дорослих», 0,06 кредит ECTS/ 2 години;</p> <p>6. Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, свідоцтво ПК № 02125510/003928-24 від 17.01.2025, реєстраційний № 2104, програма підвищення кваліфікації 033 Філософія. «Основи філософських знань», 1 кредит ECTS/30 годин.</p> <p>1. Чижов О. І. Сумський дитячий парк «Казка» у середині 80-х рр. ХХ ст. на початку ХХІ ст. : створення, особливості роботи, проблеми функціонування // Сумська старовина. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – № LX. – С. 69–77. (фахове видання, кат. Б). DOI: https://doi.org/10.21272/starovyna.2022.60.4</p> <p>2. Чижов О. І. Алгоритичне відображення політичних реалій першої половини ХХ ст. у романі Дж. Р. Р. Толкіна «Володар пернів» // Вісник науки та освіти. (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»). – Київ, 2026. – № 2 (44). – С. 3670–3682. (фахове видання, кат. Б).</p>
--	--	--	--	--	--	---

440099	Тарабан Юрій Валентинович	Старший викладач, Основне місце роботи	Навчально- науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут імені Антоня Семеновича Макаренка, рік закінчення: 1992, спеціальність: Історія та педагогіка, Диплом доктора філософії ДР 000716, виданий 10.09.2020	3	Науково- дослідна робота історика	Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С.Макаренка, 1992, історія і педагогіка, вчитель історії, суспільствознавства, методист виховної роботи Доктор філософії галузь знань 01 «Освіта\педагогіка» спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки» диплом ДР № 000716 тема дисертації «Організаційно-педагогічні основи теологічної освіти в університетах Федеративної Республіки Німеччини» Підвищення кваліфікації СумДПУ ім. А.С.Макаренка, свідоцтво про підвищення кваліфікації ПК « 02125510/002532-22 за програмою «Освітні педагогічні науки. Педагогіка вищої школи» 21.11.2022 реєстраційний № 715, обсяг 6 кредитів 180 год. Kolyukh, V., Shestopalov, R., Kovtun, O., Taraban, Y. Dei, M. Experience of legal formation of interfaith relations in the context of European integration and globalization processes. <i>Pharos Journal of Theology</i> . 2023. Vol. 104, issue 2 (27). URL: https://www.pharosjot.com/2023.html Doi: 10.46222/pharosjot.104.2027 Tytarenko, I., Pavlenko, I., Taraban, Y., Pavlenko, V., Ramos, D. (2025) Digitization of Architectural Heritage Objects in Wartime: An Underground Space Protection Case Study. <i>IV. icieng</i> 2025. 117-129 https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-94223-5_11 Тарабан, Ю., & Титаренко, А. (2025). Історія Прилуччини: мікроісторичне дослідження для уточнення часу заснування села Карпилівки. <i>Консенсус</i> , (1), 218-232. https://doi.org/10.31110/consensus/2025-01/218-232
--------	---------------------------------	--	--	---	---	--	--

							Тарабан, Ю. (2025). Методичні та дидактичні засади викладання релігії в сучасній освіті Європи: «Керівні принципи Толедо». Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології (3), 235-248. DOI 10.24139/2312-5993/2025.03/235-248
231304	Горобець Ігор Володимирович	Доцент, к. істор. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Київський університет ім. Тараса Шевченка, рік закінчення: 1994, спеціальність: історія, Диплом кандидата наук ДК 002307, виданий 13.01.1999, Атестат доцента 02ДЦ 013852, виданий 22.12.2006	20	Історіографія історичної науки	Київський університет ім. Тараса Шевченка, 1994, Спеціальність: історія, Кваліфікація: історик, викладач історії Кандидат історичних наук, спеціальність 07.00.02- Всесвітня історія. Тема кандидатської дисертації: «Територіальні і прикордонні проблеми у відносинах між Індією і Пакистаном 50-60 рр. XX ст.» (ДК №0023077, виданий 13.01.1999 р. Вищою Атестаційною Комісією України) Доцент кафедри міжнародних відносин (02ДЦ №013852 від 22 грудня 2006 р., виданий МОН України) Стажування Київський міжнародний університет, за напрямком «Проблеми взаємозв'язку історії та міжнародних відносин», 16 вересня 2020 р. – 27 жовтня 2020 р., 6 кредитів (180 год.) 1. Igor V. Horobets, Andrey Yu. Martyinov, Elena A. Braychevskaya, Irina M. Krupenya, Iryna Yu. Sliusarenko. Political culture and identity politics in the Ukrainian society// Journal of Community Positive Practices. Volume 22, Issue Special Issue, Pages 65 - 81. 2022. (Scopus) ISSN 15828344 https://ideas.repec.org/a/cta/jcppxx/si226.html 2. Braichevska, O., Sliusarenko, I., Krupenya, I., & Horobets, I. (2024). Evolution of the policy of the Republic of

						<p>Finland regarding NATO membership (1994–2023). European Politics and Society, 1–17. (Scopus) ISSN23745118 https://doi.org/10.1080/23745118.2024.2324893</p> <p>3. Горобець І., Мартинов А. Культурний спадок європейської цивілізації як предмет науково аналізу// Сіверянський літопис. № 5- 2021. – С 183-191. (Copernicus) https://sl-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/211</p> <p>4. Горобець І., Мартинов А. Європейський скептицизм і популізм за умов трансформації процесу європейської інтеграції // Консенсус.-2023.- № 2. – С. 157-171. https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/69</p> <p>5. Горобець І.В., Мартинов А.Ю. Екологічна модернізація економік Європейського Союзу за умов політичних і фінансових обмежень. Консенсус. № 3. 2023. С.18 -27. https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/71/68</p>	
101399	Михтуненко Вікторія Вікторівна	Доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2012, спеціальність: 030301 Історія, Диплом кандидата наук ДК 053981, виданий 15.10.2019, Атестат доцента АД 017688, виданий 03.07.2025</p>	3	Історія Центральної і Східної Європи	<p>Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2012 Спеціальність: історія Кваліфікація: Історик. Викладач історії Кандидат історичних наук, спеціальність - 07.00.02- Всесвітня історія. Тема кандидатської дисертації: «Науково-педагогічна та громадсько-політична діяльність І.Я. Гурлянда» (ДК № 053981, від 15.10.2019 р., МОН України) Доцент кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін, атестат доцента АД № 017688 (присвоєно вченою радою СумДПУ імені А.С.Макаренка, протокол № 11 від</p>

26.05.25 р.)
Підвищення кваліфікації (наукове стажування) за програмою «Розвиток міждисциплінарних досліджень інституціональної історії у сфері зовнішньої політики, права, публічного управління та міжкультурної комунікації (порівняльний досвід Грузії та України)», Батумський державний університет імені Шота Руставелі, (6 кредитів ECTS / 180 годин, з 16 жовтня по 30 грудня 2023 р., Сертифікат про підвищення кваліфікації).

1. Михтуненко В. Історико-правовий контекст «Руської Правди» П. Пестеля та «Конституції» М. Муравйова: паралелі та розбіжності. Вісник гуманітарних наук, 2025. Вип. 6. URL: <https://h-visnyk.com.ua/index.php/home/article/view/55/53>.
2. Михтуненко В. Вплив ідеологічних конфліктів на суспільний розвиток Центрально-Східної Європи у XX ст. Старожитності Лукомор'я, 2025, № 2, С. 218-227.
3. Михтуненко В. Концепти регіонального об'єднання країн Центрально-Східної Європи (XX – XXI ст.). Консенсус. Суми, 2023. № 3. С. 51-60.
4. Михтуненко В. Річ Посполита у політиці європейських монархів XVIII століття. Консенсус. Суми, 2023. № 4. С. 71-83.
5. Михтуненко В.В. Кавказький регіон у системі національного супротиву колоніальній політиці Російської імперії в першій половині 19 ст. Консенсус. Суми, 2025. № 2.
6. Михтуненко В.В., Жуков О.В. Бухарський емірат як інструмент та простір реалізації колоніальної стратегії Російської імперії. Гілея, 2025, Вип. 205-

						206 (№ 3-4). С. 130-136. 7. Mykhtunenکو V., Podriez Y. EVOLUTION OF RUSSIAN ANTI-AMERICANISM: ORIGIN, STAGES OF FORMATION AND CONSEQUENCES. The Ideology and Politics Journal, 2024, 2(26). P. 55-74
231304	Горобець Ігор Володимирович	Доцент, к. істор. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Київський університет ім. Тараса Шевченка, рік закінчення: 1994, спеціальність: історія, Диплом кандидата наук ДК 002307, виданий 13.01.1999, Атестат доцента 02ДЦ 013852, виданий 22.12.2006	20	Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки Київський університет ім. Тараса Шевченка, 1994, Спеціальність: історія, Кваліфікація: історик, викладач історії Кандидат історичних наук, спеціальність 07.00.02- Всесвітня історія. Тема кандидатської дисертації: «Територіальні і прикордонні проблеми у відносинах між Індією і Пакистаном 50-60 рр. XX ст.» (ДК №0023077, виданий 13.01.1999 р. Вищою Атестаційною Комісією України) Доцент кафедри міжнародних відносин (02ДЦ №013852 від 22 грудня 2006 р., виданий МОН України) Стажування Київський міжнародний університет, за напрямком «Проблеми взаємозв'язку історії та міжнародних відносин», 16 вересня 2020 р. – 27 жовтня 2020 р., 6 кредитів (180 год.) 1. Igor V. Horobets, Andrey Yu. Martynov, Elena A. Braychevskaya, Irina M. Krupenya, Iryna Yu. Sliusarenko. Political culture and identity politics in the Ukrainian society// Journal of Community Positive Practices. Volume 22, Issue SpecialIssue, Pages 65 - 81. 2022. (Scopus) ISSN 15828344 https://ideas.repec.org/a/cta/jcppxx/si226.html 2. Braichevska, O., Sliusarenko, I., Krupenya, I., & Horobets, I. (2024). Evolution of the policy of the Republic of Finland regarding NATO membership (1994–2023). European

						<p>Politics and Society, 1–17. (Scopus) ISSN23745118 https://doi.org/10.1080/23745118.2024.2324893</p> <p>3. Горобець І., Мартинов А. Культурний спадок європейської цивілізації як предмет науково аналізу // Сіверянський літопис. № 5- 2021. – С 183-191. (Copernicus) https://sl-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/211</p> <p>4. Горобець І., Мартинов А. Європейський скептицизм і популізм за умов трансформації процесу європейської інтеграції // Консенсус.-2023.- № 2. – С. 157-171. https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/69</p> <p>5. Горобець І.В., Мартинов А.Ю. Екологічна модернізація економік Європейського Союзу за умов політичних і фінансових обмежень. Консенсус. № 3. 2023. С.18 -27. https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/71/68</p>	
231304	Горобець Ігор Володимирович	Доцент, к. істор. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом спеціаліста, Київський університет ім. Тараса Шевченка, рік закінчення: 1994, спеціальність: історія, Диплом кандидата наук ДК 002307, виданий 13.01.1999, Атестат доцента 02ДЦ 013852, виданий 22.12.2006</p>	20	Історія середньовічного Сходу	<p>Київський університет ім. Тараса Шевченка, 1994, Спеціальність: історія, Кваліфікація: історик, викладач історії Кандидат історичних наук, спеціальність 07.00.02- Всесвітня історія. Тема кандидатської дисертації: «Територіальні і прикордонні проблеми у відносинах між Індією і Пакистаном 50-60 рр. XX ст.» (ДК №0023077, виданий 13.01.1999 р. Вищою Атестаційною Комісією України) Доцент кафедри міжнародних відносин (02ДЦ №013852 від 22 грудня 2006 р., виданий МОН України) Стажування Київський міжнародний університет, за напрямком «Проблеми</p>

						<p>взаємозв'язку історії та міжнародних відносин», 16 вересня 2020 р. – 27 жовтня 2020 р., 6 кредитів (180 год.)</p> <p>1. Igor V. Horobets, Andrey Yu. Martynov, Elena A. Braychevskaya, Irina M. Krupenya, Iryna Yu. Sliusarenko. Political culture and identity politics in the Ukrainian society// Journal of Community Positive Practices. Volume 22, Issue Special Issue, Pages 65 - 81. 2022. (Scopus) ISSN 15828344 https://ideas.repec.org/a/cta/jcprxx/si226.htm</p> <p>2. Braichevska, O., Sliusarenko, I., Krupenya, I., & Horobets, I. (2024). Evolution of the policy of the Republic of Finland regarding NATO membership (1994–2023). European Politics and Society, 1–17. (Scopus) ISSN 23745118 https://doi.org/10.1080/23745118.2024.2324893</p> <p>3. Горобець І., Маргинов А. Культурний спадок європейської цивілізації як предмет науково аналізу// Сіверянський літопис. № 5- 2021. – С 183-191. (Copernicus) https://sl-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/211</p> <p>4. Горобець І., Маргинов А. Європейський скептицизм і популізм за умов трансформації процесу європейської інтеграції // Консенсус.-2023.- № 2. – С. 157-171. https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/69</p> <p>5. Горобець І.В., Маргинов А.Ю. Екологічна модернізація економік Європейського Союзу за умов політичних і фінансових обмежень. Консенсус. № 3. 2023. С.18 -27. https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/71/68</p>	
439888	Ступак Дмитро Вікторович	Старший викладач, Сумісництв	Навчально-науковий інститут історії,	Диплом спеціаліста, Київський	1	Теорія і практика археологія	Київський державний університет культури і мистецтв.

0

права та міжнародних відносин

державний університет культури і мистецтв, рік закінчення: 1998, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 045299, виданий 12.12.2017

Культурологічний факультет. Спеціальність – музейна справа та охорона пам'яток історії та культури. Кваліфікація спеціаліста - музеезнавець
Диплом: ЛП ВС № 011527
Кандидат історичних наук. Історичні науки – 07.00.04 – археологія. Тема дисертації: «Технології розщеплення кременю фінальнопалеолітичних і мезолітичних культур Українського Полісся». Захищена в Інституті археології НАН України 10 жовтня 2017 р.
Диплом: ДК № 045299 від 12 грудня 2017 р.

1. Ступак, Д. В. 2022. Пошуки палеоліту та їх перспективність в українській частині басейну Сейму. Consensus, 4, с. 5-13.
2. Чабай, В, Дудник, Д., Ступак, Д., Весельський, А. 2022. Польові дослідження верхньопалеолітичної стоянки Бармаки у м. Рівне. В: Болтрик, Ю. В. (гол. ред.). Археологічні дослідження в Україні 2020. Київ: ІА НАН України, с. 273-278.
3. Ступак, Д.В. Ступак, А.В. 2023. Орнаментовані знаряддя з органічних матеріалів мезоліту-неоліту басейну Десни. Consensus, 2, с. 19-31.
4. Ступак, Д., Сілаєв, О., Ільчишин, З. 2024. Крем'яна колекція стоянки Підкам'янь-Монастир із досліджень 2019 року. Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині, 28, с. 370-390.
5. Ступак, Д. В., Ступак, А. В. 2023. Кістяний виріб з Телячого острова (м. Чернігів). Кам'яна доба України, 22, с. 172-181.
6. Ступак, Д.В. 2024. Кам'яна сировина верхньопалеолітичних пам'яток басейну Середньої Десни. Особливості використання.

						Археологія & Фортифікація, 1, с. 252-254. 7. Stupak, D., Chabai, V., Veselsky, A. & Hrytsenko, V. Barmaky: artefacts from organic materials & adornments. 2025, p. 293-313. в: Chabai, V., Maier, A. (eds): Barmaky: Epigravettian in Volhynia. The Cologne Prehistory Series, July 2025, 409 p.
508323	Король Віталій Миколайович	Старший викладач, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом бакалавра, Сумський державний університет, рік закінчення: 2004, спеціальність: 0905 Енергетика, Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2005, спеціальність: історія, Диплом кандидата наук ДК 044354, виданий 11.10.2017	9	Архівознавство та музеєзнавство спеціаліст Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка 2005 Історія вчитель історії диплом ДСК№073878 Кандидат історичних наук 07.00.01 – історія України «Навчальні заклади системи трудових резервів у період відбудови економіки України (1943–1950 рр.)» диплом ДК№044354, виданий рішенням Атестаційної колегії від 11.10.2017 р. Підвищення кваліфікації Сумський державний університет Свідоцтво про підвищення кваліфікації СН№05408289/2762-22 «Інновації у викладанні історії Стародавнього світу» 30.12.2022 р. 6.0 кредитів (180 год.) 1. Король В.М., Король С.М., Порфілова М.В. Політична індоктринація молоді в навчальних закладах системи трудових резервів під час відновлення економіки України (1943-1950 рр.). Вісник гуманітарних наук. 2025. № 7. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.15566043 . 2. Король В.М. Радіомовлення в сільській місцевості в другій половині 1940-х – першій половині 1950-х рр. (за матеріалами Сумської області). Сумська старовина. 2024. №LXIV. С. 31-38 DOI: 10.21272/starovyna.2024.64.4. 3. Король В.М.

						<p>«Електрика змінить обличчя села» (висвітлення процесу сільської електрифікації місцевою пресою Сумщини у 1945-1955 рр.). Сумська старовина. 2023. № LXII. С. 5-13 DOI: 10.21272/starovyna.2023.62.1.</p> <p>4. Король В.М. Діяльність республіканського тресту “Укрсільпромбуд” на Сумщині у повоєнний час (1947-1954 рр.). Сумський історико-архівний журнал. 2023. № XL. С. 19-26 DOI: 10.21272/shaj.2023.i40.p.19.</p> <p>5. Король В.М. Повоєнна відбудова виробничої та соціальної інфраструктури сільської місцевості на Сумщині (1945-1950 рр.). Сумська старовина. 2022. № LXI. С. 5-20 DOI: 10.21272/starovyna.2022.61.1.</p>	
439888	Ступак Дмитро Вікторович	Старший викладач, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Київський державний університет культури і мистецтв, рік закінчення: 1998, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 045299, виданий 12.12.2017	1	Експериментальна археологія	<p>Київський державний університет культури і мистецтв. Культурологічний факультет. Спеціальність – музейна справа та охорона пам’яток історії та культури. Кваліфікація спеціаліста - музеєзнавець Диплом: ЛП ВС № 011527 Кандидат історичних наук. Історичні науки – 07.00.04 – археологія. Тема дисертації: «Технології розщеплення кременю фінальнопалеолітичних і мезолітичних культур Українського Полісся». Захищена в Інституті археології НАН України 10 жовтня 2017 р. Диплом: ДК № 045299 від 12 грудня 2017 р.</p> <p>1. Ступак, Д. В. 2022. Пошуки палеоліту та їх перспективність в українській частині басейну Сейму. Consensus, 4, с. 5-13. 2. Чабай, В, Дудник, Д., Ступак, Д., Весельський, А. 2022. Польові дослідження верхньопалеолітичної</p>

						<p>стоянки Бармаки у м. Рівне. В: Болтрик, Ю. В. (гол. ред.). Археологічні дослідження в Україні 2020. Київ: ІА НАН України, с. 273-278.</p> <p>3. Ступак, Д.В. Ступак, А.В. 2023. Орнаментовані знаряддя з органічних матеріалів мезоліту-неоліту басейну Десни. Consensus, 2, с. 19-31.</p> <p>4. Ступак, Д., Сілаєв, О., Льчишин, З. 2024. Крем'яна колекція стоянки Підкамінь-Монастир із досліджень 2019 року. Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині, 28, с. 370-390.</p> <p>5. Ступак, Д. В., Ступак, А. В. 2023. Кістяний виріб з Телячого острова (м. Чернігів). Кам'яна доба України, 22, с. 172-181.</p> <p>6. Ступак, Д.В. 2024. Кам'яна сировина верхньопалеолітичних пам'яток басейну Середньої Десни. Особливості використання. Археологія & Фортифікація, 1, с. 252-254.</p> <p>7. Stupak, D., Chabai, V., Veselsky, A. & Hrytsenko, V. Barmaky: artefacts from organic materials & adornments. 2025, p. 293-313. в: Chabai, V., Maier, A. (eds): Barmaky: Epigravettian in Volhynia. The Cologne Prehistory Series, July 2025, 409 p.</p>	
154834	Рудь Ольга Миколаївна	Доцент, к. філол.н., Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	<p>Диплом спеціаліста, Сумський ДПП ім.А.С.Макаренка, рік закінчення: 1990, спеціальність: українська мова і література, Диплом кандидата наук ДК 018045, виданий 12.03.2003, Атестація доцента ДЦ 010354, виданий 17.02.2005</p>	34	Українська мова за професійним спрямуванням	<p>Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка (1990 р.); спеціальність: українська мова і література; кваліфікація: учитель української мови і літератури. Кандидат філологічних наук за спеціальністю 10.02.01 – українська мова; Тема дисертації «Структура, семантика та функціонування складних прикметників в українській поетичній мові ХХ століття» Диплом: ДК №</p>

018045, 2003 р.
(рішення президії
ВАК України від
12.03.2003 р.,
протокол №14-06/3)
Доцент кафедри
педагогіки, психології
та методики
початкового навчання
Атестат доцента: ДЦ
№ 010354, 2005 р.
(рішення Атестаційної
комісії МОН України
від 17.02.2005 р.,
протокол
№1/45-Д).

1. Підвищення
кваліфікації за
спеціальністю
викладач української
мови і літератури (180
год. / 6 кр. ECTS);
Сумський обласний
інститут
післядипломної
педагогічної освіти
Свідоцтво про
підвищення
кваліфікації: Серія ПК
02139771 15779-20 від
27 березня 2020 р.

2. Міжнародне
стажування за
програмою
підвищення
кваліфікації
«Фандрейзинг та
організація проєктної
діяльності в закладах
освіти: європейський
досвід» для
педагогічних та
науково-педагогічних
працівників, Польща
– Україна – 22.04-
28.05.2023 (6
кредитів, 180 год.)
Сертифікат, серія та
реєстраційний номер:
SZFL-002614.

3. Міжнародне
(дистанційне)
стажування у Вищій
школі менеджменту
інформаційних систем
(ISMA) м. Рига,
Латвійська республіка
(з 24 лютого по 6
квітня 2025 р.).
Сертифікат № FSI-
240214-ISMA від
06.04.2025.

1. Diadchenko, H. .,
Tamozhska, I., Rud, O.
. , Rudnytska, Z. .,
Kulishenko, L. ., &
Kumeiko, T. . (2023).
Formation of
Communicative
Competence of Foreign
Students in Post-
Industrial Society:
Electronic Tutoring and
Mentoring. BRAIN.
Broad Research in
Artificial Intelligence
and Neuroscience,
14(1), 207-219.
<https://doi.org/10.1866>

2/brain/14.1/414 (Web of Science, 4 кварталъ)
<https://www.edusoft.ro/brain/index.php/brain/article/viewFile/1365/1534>

2. Veresh M., Demianenko N., Rud O., Bytsko N., Nastenko S. (2023) PHRASEOLOGICAL UNITS IN MODERN LINGUISTICS: SYSTEMATIZATION AND SEMANTIC ANALYSIS. Métodos e técnicas de pesquisas científicas. Conhecimento & Diversidade, Niterói, v. 15, n. 40 out./dez. BRAZIL, 2023. C. 428–448
https://revistas.unilasal.le.edu.br/index.php/conhecimento_diversidade/issue/view/407 (Web of Science)

3. Nefedchenko, V., Ostapenko, E., Bokhonko, Y., Gurevych, R., Shanaieva-Tsymbal, L., & Rud, O. (2023). Features of Information and Communication Technologies in the Educational Process: Neuroscience in Education. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 14(4), 292-307.
<https://doi.org/10.18662/brain/14.4/506> (Web of Science)

4. Tamozhska, I., Rud, O., Medynskyi, S., Polukhtovych, T., Kuzemko, N., & Rudenko-Kraievska, N. (2024). The Educational Paradigm as a Conceptual Model of Developing Competencies During Learning. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala, 16(2), C. 152-164.
<https://doi.org/10.18662/rrem/16.2/851> (Web of Science)

5. Moiseyenko, I., Odobetska, I., Kovalenko, A., Mozalov, V., Rud, O. Analysing Fake News through Linguistics: Detecting Manipulation Tactics. Metaverse Basic and Applied Research. 2025; 4:162. Editorial: AG Editor (Argentina) (Scopus, 4 кварталъ)
<https://mr.ageditor.ar/index.php/mr/article/view/162/318>
ISSN: 2953-4577 DOI:

<https://doi.org/10.56294/mr2025162>

6. Рудь О. М., Горбатенко І. С. Функціонування тропейчних засобів у поетичних текстах Сергія Жадана. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Том 33 (72). № 5. Ч. 1. 2022. С. 70–75 (категорія «Б», Sorernicus)

7. Рудь О., Скляр А. Епітети в поетичному мовленні Агатангела Кримського: структурно-семантичний і функціональний аспекти. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Випуск 57. Т. 3. Дрогобич, 2022. С. 160–167. (категорія «Б», Sorernicus)

8. Дядченко Г. В., Рудь О. М. Словесно-образна парадигма ЧОЛОВІК в українській поезії кінця ХХ – початку ХХІ століття. Культура слова. Збірник наукових праць. Вип. 99. Київ : Інститут української мови НАН України, 2023. С. 179–192 https://ks.iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/sites/7/2024/07/ks_99.pdf
DOI: doi.org/10.37919/0201-419X-2023.99.14
(категорія «Б», Sorernicus)

9. Рудь О. М. Одоративна лексика у поезії шістдесятників. Нова філологія. Збірник наукових праць. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. № 91. С. 93–99 (категорія «Б», Index Sorernicus, ERIN PLUS)

10. Рудь О., Грицай Є. Порівняння у поетичному мовленні Лесі Українки і Ліни Костенко: лексико-семантичний аспект. Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія. №4. 2023. С. 42–46

(категорія «Б», Index Copernicus)
11. Рудь О. М.
Функціонування складних іменників у поетичних текстах Анатолія Гризуна. Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія. №5. 2024. С. 44-48 (категорія «Б», Index Copernicus)
https://www.researchgate.net/publication/380613382_FUNKCIONUVANNA_SKLADNIH_I_MENNIKIV_U_POETICHNIH_TEKSTAH_ANATOLIIA_GRIZUNA
12. Кумеда О. П., Рудь О. М. Стилiстичнi засоби українського перекладу бiблiйних текстiв. Слобожанський науковий вiсник. Серія: Філологія. №6. 2024. С. 24–29 (0,6 авт. арк.; авт. вн. – 0,3 авт. арк.) (категорія «Б»)
13. Рудь О., Кумеда О. Складні слова у поетичних текстах Анатолія Гризуна. Актуальні питання гуманітарних наук: [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 80. Том 2. С. 187–192 (категорія «Б», Index Copernicus)
http://www.aphn-journal.in.ua/archive/80_2024/part_2/80-2_2024.pdf
14. Рудь О. Вербалізація концепту «війна» в щоденнику Надії Сухорукової «Маріуполь. Надія». Актуальні питання гуманітарних наук: [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип. 85. Том 3. С. 201–207 (категорія «Б», Index Copernicus)
DOI
<https://doi.org/10.24919/2308-4863/85-3-28>
http://www.aphn-journal.in.ua/archive/85_2025/part_3/30.pdf
15. Рудь О. М. Репрезентація емоції страху в щоденнику «Маріуполь. Надія» Слобожанський

						<p>науковий вісник. Серія: Філологія. №11. 2025. С. 99-105. (категорія «Б», Index Copernicus) DOI https://doi.org/10.32782/philspu/2025.11.17 https://journals.spu.su.my.ua/index.php/philology/article/view/761/715</p> <p>16. Рудь О. М. Військова лексика в збірці репортажів та есеїв «Бахмут» Мирослава Лаюка. Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія. №12. 2025. С. 28–33 (категорія «Б», Index Copernicus) DOI https://doi.org/10.32782/philspu/2025.12.5 https://journals.spu.su.my.ua/index.php/philology/article/view/922/869</p>	
439875	Кудінов Дмитро Валерійович	Професор, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Історія та практична психологія, Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2003, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (французька), Диплом доктора наук ДД 005154, виданий 25.02.2016, Диплом кандидата наук ДК 056271, виданий 16.12.2009, Атестат доцента 12ДЦ 042433, виданий 28.04.2015, Атестат професора АП 003516, виданий</p>	17	Давня історія України	<p>Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка, 2000, історія та практична психологія, вчитель історії та практичний психолог у закладах освіти. 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни Селянський рух у Наддніпрянській Україні в 1900 р. – лютому 1917 р. ДД №005154 25 лютого 2026 р. Київський національний університет імені Тараса Шевченка професор кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту АП №003516 Міністерство освіти і науки України Підвищення кваліфікації Університет Білостоку (Польща) Сертифікат №71 Teaching and research in a contemporary university: challenges, solutions and perspectives 14 травня 2021 р. 6.0 кредитів (180 год.) 1. Kudinov D. V., Lebid A. E., Teres N. V., Shevchenko N. A. Social Status of a Teacher in Ancient Rome / D. V. Kudinov, A. E. Lebid, T. V. Natalia, N. A. Shevchenko // European Journal of</p>

				30.11.2021			<p>Contemporary Education. – 2021. – № 10(1). – Р. 231–245. (Scopus, I квартал)</p> <p>2. Михайліченко М. А., Кудінов Д. В. Проблеми обліку та збереження пам'яток культурної спадщини (на прикладі Міського кладовища м. Суми) / М. А. Михайліченко, Д. В. Кудінов // Сумська старовина: науковий журнал. – 2022. – № LX. – С. 78–84. (фахове видання категорії В)</p> <p>3. Тарабан Ю., Кудінов Д. Нарис із історії Охтирського духовного училища (1819–1888 рр.) / Ю. Тарабан, Д. Кудінов // Консенсус. – 2023. – № 4. – С. 7–25. (фахове видання категорії В)</p> <p>4. Кудінов Д., Скусинець А. Правове регулювання доброчинної діяльності в Російській імперії у пореформений період / Д. Кудінов, А. Скусинець // Консенсус. – 2024. – № 4. – С. 108–120. (фахове видання категорії В)</p> <p>5. Терес Н., Кузіна Н., Кудінов Д. «Човниковий туризм»: українсько-польське сприйняття / Н. Терес, Н. Кузіна, Д. Кудінов // Етнічна історія народів Європи. – 2025. – Вип. 77. – С. 178–189. (фахове видання категорії В).</p>
543646	Чижов Олександр Ігорович	Старший викладач, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2006, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Історія, Диплом кандидата наук ДК 045318, виданий 12.12.2017</p>	0	Середньовічна та ранньомодерна історія України	<p>магістр Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка 2006</p> <p>“Педагогіка і методика середньої освіти. Історія” магістр педагогічної освіти, викладач історії</p> <p>СМ № 29992294 кандидат історичних наук</p> <p>26.00.01 – теорія та історія культури (історичні науки)</p> <p>Розвиток культурно-просвітніх закладів на Сумщині (кін. 30-х рр. XX ст. – поч. XXI ст.) ДК № 045318 12 грудня 2017 р. Національна академія керівних кадрів</p>

культури і мистецтв,
м. Київ
Підвищення
кваліфікації
1. ТОВ «Всеосвіта»,
свідоцтво NJ745421
від 14.05.2021, курси
підвищення
кваліфікації
«Формування
професійних
комунікативних
навичок викладачів
фахової передвищої
освіти в контексті
розвитку
нейролінгвістичного
програмування (НЛП)
освітнього
середовища», 1 кредит
ECTS/ 30 годин;
2. Сумський
державний
педагогічний
університет імені А.С.
Макаренка, свідоцтво
про підвищення
кваліфікації ПК
№02125510/002504-
22 від 28.10.2022,
реєстраційний № 687,
підвищення
кваліфікації за
програмою 011
Освітні, педагогічні
науки. «Викладач
історії України», 1
кредит ECTS/ 30
годин;
3. Сумський
державний
педагогічний
університет імені А.С.
Макаренка, свідоцтво
ПК №
02125510/002662-23
від 31.03.2023,
реєстраційний № 863,
програма підвищення
кваліфікації 011
Освітні, педагогічні
науки. «Викладач
всесвітньої історії», 1
кредит ECTS/30
годин;
4. ВСП «Вінницький
соціально-
економічний інститут
ЗВО «Відкритий
міжнародний
університет розвитку
людини «Україна»
спільно з освітньою
платформою ГО
«Соціальна
перспектива»,
сертифікат
№SPVNUA-3-3657 від
06.03.2024,
дистанційний курс
«Інклюзивне освітнє
середовище та
доступність у
освітньому процесі», 1
кредит ECTS/30
годин;
5. ТОВ «Всеосвіта»,
свідоцтво YW728689
від 16.12.2024, вебінар
«Топ-5 інновацій в
навчанні дорослих»,

						<p>0,06 кредит ECTS/ 2 години; 6. Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, свідоцтво ПК № 02125510/003928-24 від 17.01.2025, реєстраційний № 2104, програма підвищення кваліфікації 033 Філософія. «Основи філософських знань», 1 кредит ECTS/30 годин. 1. Чижов О. І. Сумський дитячий парк «Казка» у середині 80-х рр. ХХ ст. на початку ХХІ ст. : створення, особливості роботи, проблеми функціонування // Сумська старовина. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – № LX. – С. 69–77. (фахове видання, кат. Б). DOI: https://doi.org/10.21272/starovyna.2022.60.4 2. Чижов О. І. Алегоричне відображення політичних реалій першої половини ХХ ст. у романі Дж. Р. Р. Толкіна «Володар перснів» // Вісник науки та освіти. (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»). – Київ, 2026. – № 2 (44). – С. 3670–3682. (фахове видання, кат. Б).</p>	
440099	Тарабан Юрій Валентинович	Старший викладач, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут імені Антона Семеновича Макаренка, рік закінчення: 1992, спеціальність: Історія та педагогіка, Диплом доктора філософії ДР 000716, виданий 10.09.2020	3	Модерна історія України	Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С.Макаренка, 1992, історія і педагогіка, вчитель історії, суспільствознавства, методист виховної роботи Доктор філософії галузь знань 01 «Освіта\педагогіка» спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки» диплом ДР № 000716 тема дисертації «Організаційно-педагогічні основи теологічної освіти в університетах Федеративної Республіки Німеччини» Підвищення

кваліфікації
СумДПУ ім..
А.С.Макаренка,
свідцтво про
підвищення
кваліфікації ПК «
02125510/002532-22
за програмою
«Освітні педагогічні
науки. Педагогіка
вищої школи»
21.11.2022
реєстраційний № 715,
обсяг 6 кредитів 180
год.
Kolyukh, V.,
Shestopalov, R.,
Kovtun, O., Taraban, Y.
Dei, M. Experience of
legal formation of
interfaith relations in
the context of European
integration and
globalization processes.
Pharos Journal of
Theology. 2023. Vol.
104, issue 2 (27). URL:
<https://www.pharosjot.com/2023.html> Doi:
10.46222/pharosjot.104.
2027
Tytarenko, I., Pavlenko,
I., Taraban, Y.,
Pavlenko, V., Ramos, D.
(2025) Digitization of
Architectural Heritage
Objects in Wartime: An
Underground Space
Protection Case Study.
IV. icieng 2025. 117-129
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-94223-5_11
Тарабан, Ю., &
Титаренко, А. (2025).
Історія Прилуччини:
мікроісторичне
дослідження для
уточнення часу
заснування села
Карпилівки.
Консенсус, (1), 218-
232.
<https://doi.org/10.31110/consensus/2025-01/218-232>
Тарабан, Ю. (2025).
Методичні та
дидактичні засади
викладання релігії в
сучасній освіті
Європи: «Керівні
принципи Толедо».
Педагогічні науки:
теорія, історія,
інноваційні технології
(3), 235-248. DOI
10.24139/2312-
5993/2025.03/235-248
Тарабан Ю. Наукова
спадщина
швейцарського
педагога Фріца Озера:
до 5-річчя
вшанування пам'яті.
Прийнято до друку в
грудневому номері
фахового журналу
«Педагогічні науки:
теорія, історія,
інноваційні

						технології» Тарабан, Ю., & Титаренко, А. (2025). Історія Прилуччини: мікроісторичне дослідження для уточнення часу заснування села Карпилівки. Консенсус, (1), 218- 232. Тарабан, Ю. (2025). Методичні та дидактичні засади викладання релігії в сучасній освіті Європи: «Керівні принципи Толедо». Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології (3), 235-248.	
293547	Оліцький В`ячеслав Олександров ич	Завідувач кафедри, доцент, к.істор. н., Основне місце роботи	Навчально- науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом бакалавра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2012, спеціальність: 030301 Історія, Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2013, спеціальність: 030301 Історія, Диплом магістра, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, рік закінчення: 2023, спеціальність: 041 Богослов'я, Диплом кандидата наук ДК 045893, виданий 01.02.2018, Атестат доцента АД 015730, виданий 26.06.2024	4	Новітня історія України	магістр Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка 2013 Історія історик, викладач історії СМ № 45765871 кандидат історичних наук 07.00.01 – історія України Репресії проти православної церкви на Сумщині у 1920– 1930-ті роки ДК № 045893 1 лютого 2018 р. Запорізький національний університет доцент кафедри історії України АД №015730 Міністерство освіти і науки України Підвищення кваліфікації Університет суспільних наук у місті Лодзь Сертифікат № 2022/01/007 «Міжнародні проєкти: написання, аплікування, управління та звітність» 19 січня 2022р. 6.0 кредитів (180 год.) Батумський державний університет імені Шота Руставелі Сертифікат про участь в рамках наукового стажування «Transacademia: Програма розвитку міждисциплінарних досліджень, академічної співпраці та інноваційних підходів в освіті» 23 січня 2026 року

6.0 кредитів (180 год)

1. Оліцький В.
Духовенство Сумської
епархії в умовах
соціальних
трансформацій
пізнього сталінізму.
Емінак. 2024. № 4
(48). С. 42–58.
(Scopus, Web of
Science)
[https://doi.org/10.33782/eminak2024.4\(48\).750](https://doi.org/10.33782/eminak2024.4(48).750)

2. Olitskyi V.
Manifestations of the
conflict between the
monk community of the
Hlynska hermitage with
the soviet authority at
the end of the 1950s –
the beginning of the
1960s.
Skhidnoievropeyskiy
Istorychniy Visnyk
[East European
Historical Bulletin].
2025. Issue 34. P. 115–
124.
<https://doi.org/10.24919/2519-058X.34.324621>
(Scopus, Web of
Science)

3. Оліцький В.
Православний
єпископат України в
умовах хрущовської
антирелігійної
кампанії. Наукові
записки Вінницького
державного
педагогічного
університету імені
Михайла
Коцюбинського.
Серія: Історія. 2025.
Вип. 52. С. 87–93.
<https://doi.org/10.31652/2411-2143-2025-52-87-93> (Web of Science)

4. Olitskyi V. Agent-
operational activities of
Soviet special services
in the monastic
community of the
Hlynska pustyn (mid-
1950s). Наукові
записки Вінницького
державного
педагогічного
університету імені
Михайла
Коцюбинського.
Серія: Історія. 2025.
Вип. 54. С. 155–160.
<https://doi.org/10.31652/2411-2143-2025-54-155-160> (Категорія А,
Web of Science)

5. Оліцький В.
Духовенство Сумської
епархії в умовах
соціальних
трансформацій
хрущовської доби.
Емінак. 2025. № 4
(52). С. 174–191.
[https://doi.org/10.33782/eminak2025.4\(52\).826](https://doi.org/10.33782/eminak2025.4(52).826)
(Scopus, Web of

						<p>Science)</p> <p>6. Оліцький В. Економічне становище міського парафіяльного духовенства Українського екзархату другої половини ХХ століття. Українські історичні студії. 2025. Вип. 17(59). С. 159–166. https://doi.org/10.24919/3083-6158.17/59.17</p> <p>7. Оліцький В. Економічне становище сільського парафіяльного духовенства Українського екзархату другої половини ХХ століття. Вісник аграрної історії. 2025. Вип. 51–52. С. 144–155. https://doi.org/10.31392/VAN-2025.51-52.11</p>
439888	Ступак Дмитро Вікторович	Старший викладач, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Київський державний університет культури і мистецтв, рік закінчення: 1998, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 045299, виданий 12.12.2017	1	<p>Методи природничих наук в археології</p> <p>Київський державний університет культури і мистецтв. Культурологічний факультет. Спеціальність – музейна справа та охорона пам'яток історії та культури. Кваліфікація спеціаліста - музеєзнавець Диплом: ЛП ВС № 011527 Кандидат історичних наук. Історичні науки – 07.00.04 – археологія. Тема дисертації: «Технології розщеплення кременю фінальнопалеолітичних і мезолітичних культур Українського Полісся». Захищена в Інституті археології НАН України 10 жовтня 2017 р. Диплом: ДК № 045299 від 12 грудня 2017 р.</p> <p>1. Ступак, Д. В. 2022. Пошуки палеоліту та їх перспективність в українській частині басейну Сейму. Consensus, 4, с. 5-13.</p> <p>2. Чабай, В, Дудник, Д., Ступак, Д., Весельський, А. 2022. Польові дослідження верхньопалеолітичної стоянки Бармаки у м. Рівне. В: Болтрик, Ю. В. (гол. ред.). Археологічні дослідження в Україні 2020. Київ: ІА НАН України, с. 273-278.</p> <p>3. Ступак, Д.В. Ступак, А.В. 2023.</p>

						<p>Орнаментовані знаряддя з органічних матеріалів мезоліту-неоліту басейну Десни. Consensus, 2, с. 19-31.</p> <p>4. Ступак, Д., Сілаєв, О., Льчишин, З. 2024. Крем'яна колекція стоянки Підкамінь-Монастир із досліджень 2019 року. Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині, 28, с. 370-390.</p> <p>5. Ступак, Д. В., Ступак, А. В. 2023. Кістяний виріб з Телячого острова (м. Чернігів). Кам'яна доба України, 22, с. 172-181.</p> <p>6. Ступак, Д.В. 2024. Кам'яна сировина верхньопалеолітичних пам'яток басейну Середньої Десни. Особливості використання. Археологія & Фортифікація, 1, с. 252-254.</p> <p>7. Stupak, D., Chabai, V., Veselsky, A. & Hrytsenko, V. Barmaky: artefacts from organic materials & adornments. 2025, p. 293-313. в: Chabai, V., Maier, A. (eds): Barmaky: Epigravettian in Volhynia. The Cologne Prehistory Series, July 2025, 409 p.</p>	
375575	Головченко Олексій Іванович	Доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут культури і мистецтв	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2004, спеціальність: 010203 Олімпійський та професійний спорт, Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2005, спеціальність: 010203 Олімпійський та професійний спорт, Диплом кандидата наук</p>	12	Фізичне виховання	<p>Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, 2005; Спеціальність Олімпійський та професійний спорт; Кваліфікація: викладач фізичного виховання, тренер. Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення. Тема кандидатської дисертації: «Особливості впливу фізичного виховання на формування особистості учнів середнього шкільного віку». Диплом ДК № 003087. Рішення Атестаційної колегії від 22 грудня 2011 р. Доцент кафедри здоров'я людини та фізичної реабілітації.</p>

ДК 003087,
виданий
22.12.2011,
Атестат
доцента 12ДЦ
038466,
виданий
03.04.2014

Атестат 12 ДЦ № 038466. Рішення Атестаційної колегії від 03 квітня 2014 р., протокол № 3/02-Д. Підвищення кваліфікації в ННІ фізичної культури, спорту і здоров'я Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького з 03.03.2025 по 31.03.2025 р. (180 годин). Тема: Використання інноваційних технологій у викладанні і навчанні дисципліни Фізичне виховання Довідка (наказ № 59/04 від 1.04.2025 р.)
1. Головченко О.І. Вдосконалення швидкісних та швидкісно-силових здібностей у школярів спортивних секцій з легкої атлетики. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал / Головченко О.І., Востоцька І.Ф., Титович А.О. // МОН України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка; Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2022. – № 13 (97). (фахове видання, Index Sorernicus)
2. Головченко О.І. Оптимізація фізичної культури підлітків з різними стилями навчальної діяльності / Головченко О.І., Востоцька І.Ф., Титович А.О. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал // МОН України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка; Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2022. – № 14 (98). (фахове видання, Index Sorernicus)
3. Сіренко Р.Р. Перспективи використання тренувальних петель TRX в системі індивідуального фізичного тренування майбутніх офіцерів / Сіренко Р.Р., Делямба М.М., Титович А.О., Головченко О.І. // Науковий часопис Національного

педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) – №5(164). – Т. 2. – 2023. – С. 131-137. (фахове видання, кат. Б)
[https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.5\(164\).29](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.5(164).29)

4. Chovriy, S., Skyba, N., Dmytrenko, A., Zabiiaaka, I., & Holovchenko, O. (2024). Strengthening the professional training of staff in EU higher education. // Amazonia Investiga – 13(75). – 2024. – С. 234-247. (WoS)
<https://doi.org/10.34069/AI/2024.75.03.20>
<https://amazoniainvestiga.info/check/75/20-234-247.pdf>

5. Holovchenko O.I. Evaluation of physical activity of future speech therapists in the context of developing the health care competence of a specialist // SWorld Journal – №24(Part 4). – 2024. – С. 23-27. (міжнародне видання, Index Copernicus)
<https://doi.org/10.30888/2663-5712.2024-24-00-080>
[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-2\(30\)](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-2(30))
<http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/9409/9462>

6. Овчарук В. Генеза наукових підходів до фізичного самовдосконалення особистості в історії психолого-педагогічної думки та поза нею/ Овчарук В., Максимчук Б., Рошчін І., Головченко О.І., Кметюк Д. // Педагогічна Академія: наукові записки – №8. – 2024. – С. 27-35. (фахове видання, кат. Б, Index Copernicus)
<https://doi.org/10.5281/zenodo.12760575>

7. Овчарук В. Аксиологічні засади самовдосконалення фізичного розвитку студентської молоді в контексті сучасних освітніх інновацій. Світові й етнорегіональні тенденції (на прикладі

						<p>України) / Овчарук В., Головченко О.І., Максимчук Б., Рошчін І., Кметюк Д. // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи – №100. – 2024. – С. 60-64. (фахове видання, кат. Б) https://chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/100/14.pdf</p> <p>8. Holovchenko O.I. Assessment of students' motivation for physical culture classes during remote learning. <i>Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej, Czestochowa</i>, 2025, 70 (2025) nr 3, P. 199-204. (міжнародне видання, Index Copernicus) http://pnap.ap.edu.pl/index.php/pnap/issue/view/77</p> <p>9. Лазоренко С., Головченко О., Сірик А. Теорії становлення фізичної культури у світі сучасних наукових досліджень. <i>ZESZYTY NAUKOWE WYKSZEJ SZKOŁY TECHNICZNEJ W KATOWICACH</i>, 2025, nr 20. ISSN 2082-7016; eISSN 2450-5552, P. 161-170. (міжнародне видання, Index Copernicus) http://www.wydawnictwo.wst.pl/oferta_wydawnicza_oraz_zakup_publicacji/zeszyty_naukowe/wyszej_szkoly_technicznej_w_katowicach_nr_20/146</p>	
293547	Оліцький В`ячеслав Олександрович	Завідувач кафедри, доцент, к.істор. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом бакалавра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2012, спеціальність: 030301 Історія,</p> <p>Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2013,</p>	4	Історія релігії в Україні	<p>магістр Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка 2013 Історія історик, викладач історії СМ № 45765871 кандидат історичних наук 07.00.01 – історія України Репресії проти православної церкви на Сумщині у 1920–1930-ті роки ДК № 045893 1 лютого 2018 р. Запорізький національний</p>

спеціальність:
030301 Історія,
Диплом
магістра,
Чернівецький
національний
університет
імені Юрія
Федьковича,
рік закінчення:
2023,
спеціальність:
041 Богослов'я,
Диплом
кандидата наук
ДК 045893,
виданий
01.02.2018,
Атестат
доцента АД
015730,
виданий
26.06.2024

університет
доцент кафедри історії
України
АД №015730
Міністерство освіти і
науки України
Підвищення
кваліфікації
Університет
суспільних наук у місті
Лодзь
Сертифікат №
2022/01/007
«Міжнародні проєкти:
написання,
аплікування,
управління та
звітність»
19 січня 2022р.
6.0 кредитів (180 год.)
Батумський
державний
університет імені
Шота Руставелі
Сертифікат про участь
в рамках наукового
стажування
«Transacademia:
Програма розвитку
міждисциплінарних
досліджень,
академічної співпраці
та інноваційних
підходів в освіті»
23 січня 2026 року
6.0 кредитів (180 год.)
1. Оліцький В.
Духовенство Сумської
епархії в умовах
соціальних
трансформацій
пізнього сталінізму.
Емінак. 2024. № 4
(48). С. 42–58.
(Scopus, Web of
Science)
[https://doi.org/10.33782/eminak2024.4\(48\).75](https://doi.org/10.33782/eminak2024.4(48).75)
0
2. Olitskyi V.
Manifestations of the
conflict between the
monk community of the
Hlynska hermitage with
the soviet authority at
the end of the 1950s –
the beginning of the
1960s.
Skhidnoievropeiskiy
Istorychniy Visnyk
[East European
Historical Bulletin].
2025. Issue 34. P. 115–
124.
<https://doi.org/10.24919/2519-058X.34.324621>
(Scopus, Web of
Science)
3. Оліцький В.
Православний
єпископат України в
умовах хрущовської
антирелігійної
кампанії. Наукові
записки Вінницького
державного
педагогічного
університету імені
Михайла

						<p>Коцюбинського. Серія: Історія. 2025. Вип. 52. С. 87–93. https://doi.org/10.31652/2411-2143-2025-52-87-93 (Web of Science)</p> <p>4. Olitskyi V. Agent-operational activities of Soviet special services in the monastic community of the Hlynska pustyn (mid-1950s). Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. 2025. Вип. 54. С. 155–160. https://doi.org/10.31652/2411-2143-2025-54-155-160 (Категорія A, Web of Science)</p> <p>5. Оліцький В. Духовенство Сумської єпархії в умовах соціальних трансформацій хрущовської доби. Емінак. 2025. № 4 (52). С. 174–191. https://doi.org/10.33782/eminak2025.4(52).826 (Scopus, Web of Science)</p> <p>6. Оліцький В. Економічне становище міського парафіяльного духовенства Українського екзархату другої половини ХХ століття. Українські історичні студії. 2025. Вип. 17(59). С. 159–166. https://doi.org/10.24919/3083-6158.17/59.177</p> <p>7. Оліцький В. Економічне становище сільського парафіяльного духовенства Українського екзархату другої половини ХХ століття. Вісник аграрної історії. 2025. Вип. 51–52. С. 144–155. https://doi.org/10.31392/VAN-2025.51-52.11</p>	
440099	Тарабан Юрій Валентинович	Старший викладач, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут імені Антона Семеновича Макаренка, рік закінчення: 1992, спеціальність: Історія та педагогіка, Диплом доктора філософії ДР	3	Україна в сучасних міжнародних відносинах	Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С.Макаренка, 1992, історія і педагогіка, вчитель історії, суспільствознавства, методист виховної роботи Доктор філософії галузь знань 01 «Освіта\педагогіка» спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки» диплом ДР № 000716 тема дисертації

				000716, виданий 10.09.2020		«Організаційно-педагогічні основи теологічної освіти в університетах Федеративної Республіки Німеччини» Підвищення кваліфікації СумДПУ ім.. А.С.Макаренка, свідоцтво про підвищення кваліфікації ПК « 02125510/002532-22 за програмою «Освітні педагогічні науки. Педагогіка вищої школи» 21.11.2022 реєстраційний № 715, обсяг 6 кредитів 180 год. Kolyukh, V., Shestopalov, R., Kovtun, O., Taraban, Y. Dei, M. Experience of legal formation of interfaith relations in the context of European integration and globalization processes. Pharos Journal of Theology. 2023. Vol. 104, issue 2 (27). URL: https://www.pharosjot.com/2023.html Doi: 10.46222/pharosjot.104.2027 Tytarenko, I., Pavlenko, I., Taraban, Y., Pavlenko, V., Ramos, D. (2025) Digitization of Architectural Heritage Objects in Wartime: An Underground Space Protection Case Study. IV. <i>icieng</i> 2025. 117-129 https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-94223-5_11 Тарабан, Ю., & Титаренко, А. (2025). Історія Прилуччини: мікроісторичне дослідження для уточнення часу заснування села Карпилівки. <i>Консенсус</i> , (1), 218-232. https://doi.org/10.31110/consensus/2025-01/218-232 Тарабан, Ю. (2025). Методичні та дидактичні засади викладання релігії в сучасній освіті Європи: «Керівні принципи Толедо». <i>Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології</i> (3), 235-248. DOI 10.24139/2312-5993/2025.03/235-248
439935	Осадчий Євген Миколайович	Старший викладач, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та	Диплом спеціаліста, Сумський державний	1	Охорона археологічних пам'яток Диплом спеціаліста АСІ №97004502, 1997 рік Кандидат історичних

			міжнародних відносин	педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 1997, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 001971, виданий 22.12.2011			наук, 07.00.04-ДК №001971 археологія, Тема дисертації: «Фортеці північно-східної Слобожанщини 17-18 ст. як пам'ятки військової історії» 1. Бугай О., Осадчий Є., Білик В. Ядерно-фізичні методи в задачах збереження культурної спадщини. Київські збірники історії, археології, мистецтва та побуту. 2024. № 1(5). С. 28 - 42. 2. Корост І., Осадчий Є. Комплекс пам'яток території і округи Більського городища: актуальні питання визначення межі об'єкта культурної спадщини. Консенсус. 2025. № 3. С. 7 - 26. 3. Осадчий Є., Мірошниченко О. Розслідування справи про пограбування могили на Студенецькому шляху 1759 р. Сіверянський літопис. № 1. 2026. С. 90 - 99. 4. Хоружа М. Каравайко Д., Берест Ю., Осадчий Є., Ступак Д. Моніторинг пам'яток археології Сумщини. Археологічні дослідження в Україні 2023. Київ: ІА НАН України. 2025. С. 138 - 145. 5. Осадчий Є. Бугай О., Білик В. Метод протонно-індукованої рентгенівської емісії для вирішення питань охорони культурної спадщини. Сучасні проблеми експериментальної, теоретичної фізики та методики навчання фізики. Суми, 2025. С. 16-19.
38097	Петренко Сергій Іванович	Доцент, к. пед. н., Основне місце роботи	Фізико-математичний факультет	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 1988, спеціальність: Математика і фізика, Диплом кандидата наук ДК 049396, виданий 23.10.2018, Атестат	12	Інформаційно-комунікаційні технології	Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка, 1988; Спеціальність: «Математика та фізика» Кваліфікація: вчитель математики та фізики Диплом кандидата наук ДК №049396 від 23.10.2018 р. Доцент кафедри інформатики, атестат АД №004968 від 02.07.2020 р. Підвищення

допента АД
004968,
виданий
02.07.2020

кваліфікації
Innovations in
Education. Innovative
Technologies for
Teaching Professional
Disciplines.
at Katowice School of
Technology, Poland.
May 10 - September 29,
2021
(180 hours)

Уманський державний
педагогічний
університет імені
Павла Тичини,
кафедра інформатики
і інформаційно-
комунікаційних
технологій, довідка
№1064/01,
Тема:

«Компаративний
аналіз змісту освітніх
програм спеціальності
середня освіта
(Інформатика)»,
19.05.2025-27.06.2025
(180 год)

1. Петренко С.
Формування
здоров'язбережувальн
ої компетентності при
роботі за
комп'ютером.

Педагогічні науки:
теорія, історія,
інноваційні
технології, 2024, № 3
(137) с. 96-104. DOI
10.24139/2312-
5993/2024.03/096-104
(категорія «Б», Index
Copernicus)

2. С. Петренко, К.
Парфіло.
Використання
штучного інтелекту
для індивідуального
навчання учнів.
Актуальні питання
природничо-
математичної освіти.
Збірник наукових
праць. Випуск 1(23).
Суми. 2024. с. 43-51.
(категорія «Б», Index
Copernicus)

3. Петренко, С.,
Петренко, Л., &
Вернидуб, Г. (2025).

Інформаційно-
цифрова
компетентність
сучасного учителя.
Освіта. Інноватика.
Практика, 13(5), 41–
45.

<https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol13i5-006> (категорія «Б»,
Index Copernicus)

4. M. Yachmenyk et al.,
"Development of
Information and Media
Literacy in the System
"Students-Parents-
Teachers": Ukrainian
Practice," 2024 47th
MIPRO ICT and
Electronics Convention

							(MIPRO), Opatija, Croatia, 2024, pp. 430-435, doi: 10.1109/MIPRO60963.2024.10569314. (Scopus) 5. Петренко С., Петренко Л. Васько О. Ретроспективний огляд розвитку компетентностей пов'язаних з застосуванням інформаційно-цифрових технологій в освітньому процесі України. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2026, № 1 (147) с. 105-116. https://doi.org/10.24139/2312-5993/2026.01/105-116 (категорія «Б», Index Scopus)
439935	Осадчий Євген Миколайович	Старший викладач, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 1997, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 001971, виданий 22.12.2011	1	Археологія Сумщини	Диплом спеціаліста АСІ №97004502, 1997 рік Кандидат історичних наук, 07.00.04-ДК №001971 археологія, Тема дисертації: «Фортеці північно-східної Слобожанщини 17-18 ст. як пам'ятки військової історії» 1. Осадчий Є.М. Літописна згадка про затримання половецьких послів на річці Локня 1127 р. Консенсус. 2024. № 4. С. 20-35. 2. Осадчий Є.М. Городища Південної Сіверщини у легендах і народній пам'яті. Консенсус. 2024. № 2. С. 137 - 150. 3. Осадчий Є.М. Поселення золотоординського часу на середньому Пслі. Консенсус. 2023. № 2. С. 53 - 61. 4. Каравайко Д., Осадчий Є. Поселення скіфського часу на пагорбах Путивля. Археологія і давня історія України. 2023. № 2. С. 190 - 201. 5. Degtyarev S. Osadchij E. Archaeological sights of Oleshnia district (based on the materials of Boris Baturyn's land map of 1724). Емінак . №2 (42) (квітень-червень). С. 207 – 219.
439935	Осадчий Євген Миколайович	Старший викладач, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.	1	Археологія	Диплом спеціаліста АСІ №97004502, 1997 рік Кандидат історичних наук, 07.00.04-ДК №001971 археологія,

				<p>Макаренка, рік закінчення: 1997, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 001971, виданий 22.12.2011</p>		<p>Тема дисертації: «Фортеці північно-східної Слобожанщини 17-18 ст. як пам'ятки військової історії»</p> <p>1. Осадчий Є., Коротя О. Західне укріплення Більського городища у першій половині XVII століття. Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна. Серія: Історія. 2025, № 67. С. 61 - 87.</p> <p>2. Дегтярьов С, Осадчий Є., Коротя О. Археологічний комплекс роменської культури поблизу села Камінь на Сеймі. Емінак. 2025. № 1(49). С. 1765 - 196.</p> <p>3. Каравайко Д., Осадчий Є., Берест Ю. Дослідження в м. Охтирка – археологія війни. Археологія. 2024. № 3. С. 69-85.</p> <p>4. Осадчий Є., Коротя О. Локалізація Більського перевозу за даними археологічних досліджень і дистанційного зондування. Консенсус. 2024. № 4. С. 36 - 53.</p> <p>5. Осадчий Є.М. Фортеці Лівобережної України як сировинна база для селітроваріння у 18 столітті. Консенсус. № 3. 2024. С. 18 - 31.</p>
--	--	--	--	--	--	---

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
---	---	--	------------------------	-----------------------------------